

Кредит-Рейтинг

а/с 921, Київ, 01024, Україна
тел/факс: +380 (44) 490 2550, 490 2554
e-mail: office@credit-rating.com.ua
<http://www.credit-rating.com.ua>

Рейтинговий звіт ODSA – 14 – с

Звіт про оновлення загального кредитного рейтингу позичальника

Одержувач рейтингу:	м. Одеса
Тип кредитного рейтингу:	кредитний рейтинг позичальника за Українською Національною шкалою кредитних рейтингів
Кредитний рейтинг:	uaA-
Прогноз рейтингу:	стабільний
Дата визначення:	01.04.2005 р.
Дата оновлення	24.04.2007 р.
Результат оновлення	підвищення

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг позичальника (контрагента) визначено за Національною шкалою кредитних рейтингів, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна шкала кредитних рейтингів дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Кредитний рейтинг позичальника ґрунтується на результатах аналізу економічних та фінансових показників, даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації відносно боргових зобов'язань міста, наявної в розпорядженні комунальної власності та перспективних планах на майбутнє. Кредитний рейтинг базується на інформації, наданій самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною.

Історія кредитного рейтингу

Дата	01.04.2005 р.	01.07.2005 р.	30.09.2005 р.	21.12.2005 р.	19.06.2006 р.	28.11.2006 р.	24.04.2007 р.
Рівень рейтингу	uaBB	uaBB	uaBB	uaBB	uaBBB-	uaBBB-	uaA-
Прогноз	в розвитку	в розвитку	в розвитку	стабільний	стабільний	стабільний	стабільний

Рейтинг позичальника категорії «uaA» відображує **ВИСОКУ СПРОМОЖНІСТЬ** позичальника виконати в умовах українського фінансового ринку дане боргове зобов'язання, хоча дане боргове зобов'язання перебуває під більшим впливом несприятливих змін у комерційних, фінансових і економічних умовах, ніж боргові зобов'язання з рейтингами категорії «uaAAA» і «uaAA».

Знак «-» позначає проміжний рівень рейтингу відносно основних рівнів.

Прогноз «стабільний» вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рівень кредитного рейтингу міста Одеса підтримується:

- покращенням структури прямого боргу та зниженням в 2006 році прямого боргового навантаження бюджету міста до 16,7% (43,4% в 2005 році) та помірним рівнем його запланованого росту протягом 2007 року – до 20,6%;
- зменшенням залежністю бюджету міста від трансфертів з бюджетів вищих рівнів, а саме бюджетом міста на 2007 рік, отримання дотації вирівнювання з Державного бюджету не передбачено;
- підвищенням гнучкості бюджету міста, зокрема, зростанням обсягу та питомої ваги неподаткових надходжень бюджету міста, порівняно з 2005 роком, в 2,2 рази та на 8,3 в. п., відповідно, за рахунок появи нових джерел надходжень;
- збереженням позитивних тенденцій розвитку ринку праці впродовж 2006 року, порівняно з 2005 роком: середньооблікова чисельність штатних працівників (без урахування малого підприємництва) збільшилась на 3,9%, рівень офіційно зареєстрованого безробіття залишається одним із найнижчих в Україні і дорівнює 0,3%, середня заробітна плата працівників міста, підвищилась на 24,6% та станом на 01.01.2007 р. дорівнює 1 072,1 грн. (середній рівень по країні 1 041,4 грн.);
- подальшим зростанням в 2006 році ряду економічних показників, зокрема обсягу роздрібного товарообігу, інвестицій в основний капітал, введеного в експлуатацію житла та іноземних інвестицій;
- підвищенням ефективності використання земельного фонду міста та об'єктів комунальної власності: сума надходжень від оренди земельних ділянок зросла в 1,8 рази порівняно з 2005 роком; від оренди об'єктів комунальної власності на 13,8%.

Рівень кредитного рейтингу міста Одеса обмежується:

- скороченням в звітному періоді обсягів реалізації промислової продукції на 18,9%, зовнішньої торгівлі товарами та послугами на 7,7%, порівняно з 2005 роком;
- високим рівнем зношеності інженерних мереж міста, оновлення яких потребує значних капітальних вкладень, при зростанні на 41,8% до 212,5 млн. грн. заборгованості населення за житлово-комунальні послуги в 2006 році.

Зміст

1. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК МІСТА ПРОТЯГОМ 2006 Р.	14
1.1. Населення, трудові ресурси та ринок праці	15
1.2. Виробнича сфера.....	18
1.2.1. Структура надходжень бюджету м. Одеси.....	18
1.2.2. Промисловість.....	20
1.2.3. Транспорт	24
1.3. Невиробнича сфера	25
1.3.1. Торгівля і громадське харчування.....	25
1.3.2. Житлове та комунальне господарство міста	27
1.4. Інвестиційна активність та зовнішньоекономічна діяльність	28
1.4.1. Інвестиційна діяльність.....	29
1.4.2. Капітальне будівництво	32
1.4.3. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств і організацій.....	33
1.5. Комунальна власність і земельні відносини	38
2. БЮДЖЕТ МІСТА	41
2.1. Агрегований бюджет міста Одеси протягом 2005 –2006 років	41
2.2. Виконання доходної частини бюджету м. Одеси впродовж 2006 року	44
2.3. Виконання видаткової частини бюджету м. Одеси протягом 2006 року	53
2.4. Бюджет міста Одеси, затверджений на 2007 рік	58
3. БОРГОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ МІСТ	64
4. ПЕРСПЕКТИВИ ЗДІЙСНЕННЯ ЗАПОЗИЧЕНЬ	68

Резюме

Представлений аналітичний звіт розкриває основні зміни, які відбувалися впродовж 2006 року в соціально-економічній та фінансовій сферах міста Одеси та оцінку (через процедуру оновлення рейтингу) їхнього впливу на спроможність Одеської міської ради виконувати свої боргові зобов'язання.

Деякі кількісні дані, які аналізуються в звіті, наведені після відповідного округлення. У зв'язку з цим значення одних і тих же показників, які наводяться в звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових.

Соціальна сфера та економіка міста

Основні показники соціально-економічного розвитку міста протягом 2006 року наведено у наступній таблиці.

Основні показники соціально-економічного розвитку м. Одеса за результатами 2006 року.

Назва показника	2005 рік	2006 рік	2006 р. до 2005 р., %
Чисельність наявного населення тис. осіб	1 002,0	1 000,5	99,8
Середньооблікова кількість працівників за видами економічної діяльності (без малого підприємництва), тис. осіб	262,8	273,1	103,9
Рівень зареєстрованого безробіття, %	0,3	0,3	100,0
Середньомісячна заробітна плата, грн.	860,6	1 072,1	124,6
Заборгованість з заробітної плати (на економічно активних підприємствах), млн. грн.	7,0	8,2	117,1
Реалізація промислової продукції, млн. грн. у фактичних цінах	6 162,0	4 993,5	81,1
Інвестиції в основний капітал у фактичних цінах, млн. грн.	3 145,0	3 784,2	105,4*
Іноземні інвестиції наростаючим підсумком, млн. дол. США	369,8	422,1	114,8
Зовнішньоторговельний оборот, млн. дол. США	2 716,8	2 506,3	92,3
Роздрібний товарообіг, млн. грн.	3 925,2	5 609,7	142,9
Введено в експлуатацію житла, тис. кв. м	253,3	449,6	177,5

* - у порівнянних цінах

Джерело: Виконавчий комітет Одеської міської ради

Населення міста, трудові ресурси та ринок праці

У 2006 році, як і в 2005 році, в м. Одесі зберігається тенденція до скорочення чисельності наявного населення, що відбувається виключно через негативний природний приріст. На протипагу цьому, ситуація на ринку праці демонструє позитивну динаміку. Зокрема, впродовж 2006 року кількість зайнятих в усіх сферах економічної діяльності міста (без врахування малого бізнесу) зросла на 3,9% до 273,1 тис. осіб, середня заробітна плата підвищилась на 24,6% до 1 072,1 грн., що на 2,9% вище за середній рівень по країні, рівень безробіття не зазнав змін та складає 0,3%. Проте, поряд з цим слід відмітити зростання заборгованості з

виплати заробітної плати на 17,1% до 8,2 млн. грн. за результатами 2006 року, порівняно з даними станом на 01.01.2006 р. При цьому заборгованість зросла виключно за рахунок збільшення поточної заборгованості.

Промисловий комплекс міста

Підприємства промислового та транспортного комплексу міста відіграють провідну роль у економіці міста, адже саме вони забезпечують 27,4% надходжень до загального фонду доходної частини бюджету міста з урахуванням нерозподіленого міжбюджетами різних рівнів податку з доходів фізичних осіб та плати за землю.

За результатами 2006 року промислова сфера м. Одеси демонструє скорочення обсягів виробництва, порівняно з 2005 роком. Зазначена ситуація пояснюється зупинкою на реконструкцію з серпня 2005 року ВАТ «Лукойл - Одеський нафтопереробний завод», який був одним з 10 найбільших платників до бюджету міста. Підприємство планує відновити свою виробничу діяльність у вересні 2007 року. Зменшення виробництва призвело до скорочення обсягів реалізації промислової продукції. Зокрема, за звітний рік реалізовано промислових товарів обсягом 4 993,5 млн. грн., що на 18,9% менше порівняно з попереднім роком. В розрахунку на одного жителя припадає 4991,0 грн. промислової продукції, що в 2 рази нижче за середнє значення по країні.

Загалом в звітному періоді усі галузі промисловості, окрім виробництва коксу та інших продуктів нафто перероблення, порівняно з 2005 роком, збільшили обсяги реалізації продукції та послуг.

Інвестиції в основний капітал

Як і в попередніх періодах, в місті спостерігається високий рівень інвестиційної активності. Підприємствами міста за 2006 рік було освоєно інвестицій в основний капітал обсягом 3 784,2 млн. грн., що на 20,3% (в порівняних цінах на 5,4%) більше за 2005 рік. При цьому, за обсягом інвестицій в основний капітал на одного мешканця Одеса випереджає середнє значення по країні в цілому на 40,8%.

Основними джерелами інвестицій з основний капітал залишаються власні кошти підприємств й організацій та кошти населення.

Іноземні інвестиції

З результатами звітнього періоду спостерігається подальше зростання обсягу іноземних інвестицій, що залучаються в економіку міста. За 2006 рік обсяг інвестицій зріс на 14,8% до рівня 422,1 млн. дол. США, що в розрахунку на одного мешканця складає 421,8 дол. США. Слід зазначити, що за обсягом іноземних інвестицій на одного мешканця в звітному періоді Одеса поступається середньому

значенню по Україні на 7,2%, тоді як у 2005 році зазначений показник перевищував середнє значення на 5,8%.

Провідне місце в галузевій структурі іноземних інвестицій належить промисловості, питома вага якої в загальному обсязі іноземного капіталу складає 34,5%. На протипагу відносної стабільності галузевої структури іноземних інвестицій, у 2006 році спостерігаються значні зміни в їх географічній структурі. Так, значною мірою скоротився обсяг і питома вага прямих іноземних інвестицій з Віргінських та Британських островів, тоді як збільшився з Нідерландів.

Капітальне будівництво

Обсяг введеного в експлуатацію житла за даними 2006 року складає 449,6 тис. кв. м, що на 77,5 % більше, ніж за відповідний період минулого року. В розрахунку на 1000 осіб зазначений показник перевищує середнє значення по країні в 2,5 рази.

Збільшення обсягів будівельних робіт відбувається, переважно, внаслідок стабільного підвищення попиту на нерухомість, як одного з надійних інструментів збереження та примноження капіталу.

Зовнішньоекономічна діяльність підприємств і організацій

В 2006 році, на відміну від 2005 року, спостерігається зменшення обсягу зовнішньої торгівлі товарами та послугами, що спричинене реконструкцією на ВАТ «Лукойл-ОНПЗ». Так, за звітний період зовнішньоторговельний оборот складає 2 506,3 млн. дол. США, що на 7,7% менше порівняно з 2005 роком. При цьому експорт зменшився на 19,2%, тоді як обсяг імпорту майже не змінився. Крім того, в звітному періоді експорт послуг вперше за останні роки перевищив експорт товарів за рахунок різкого зменшення обсягу останніх. В розрахунку на одного мешканця сума зовнішнього товарообороту дорівнює 2 205,0 дол. США, що на 40,1% більше за середнє значення по Україні за відповідний період.

Реконструкція на найбільшому підприємстві призвела і до змін в товарній та географічній структурі зовнішньої торгівлі. Зокрема, різко скоротився як імпорт, так і експорт мінеральних продуктів, що в свою чергу призвело до збільшення питомої ваги всіх інших груп товарів. У звітному періоді скоротився обсяг продажу товарів підприємствами міста Одеси до всіх основних іноземних країн-споживачів, окрім Росії. В структурі імпорту порівняно з іншими країнами постачальниками значно зросли обсяг та питома вага товарів з Китаю та Туреччини, тоді як з Росії – зменшилися. Структура зовнішньої торгівлі послугами в аналізованому періоді не зазнала суттєвих змін.

Торівля і громадське харчування

Протягом 2006 року в м. Одеса зберігається позитивна динаміка розвитку споживчого ринку. Так, обсяг роздрібного товарообороту за результатами звітнього періоду складає 5 609,7 млн. грн., темп росту до 2005 року становить 142,9%. В розрахунку на одну особу обсяг роздрібного товарообороту дорівнює 5 687,8 грн., що перевищує середнє значення по країні в цілому в 2,4 рази.

Зростання роздрібного товарообороту спричинене як зростанням купівельної спроможності населення міста Одеси, так і розширенням торговельної мережі.

Житлово-комунальне господарство міста

Однією з основних проблем житлово-комунальних господарства залишається підтримання беззбиткового функціонування підприємств, що надають послуги з водо-, теплопостачання, утримання будинків та прибудинкових територій, шляхом впровадження тарифів, які на 100% відшкодовуватимуть витрати. Впродовж 2006 року Одеською міською радою у зв'язку з загальнодержавним підвищенням ціни за газ було розроблено та введено нові економічно обгрунтовані тарифи на комунальні послуги. В результаті чого, станом на 01.01.2007 року рівень покриття собівартості основних комунальних послуг тарифом в середньому складає 94,1%.

Проте слід зазначити, що в звітному періоді, незважаючи на надходження субвенції з Державного бюджету на заходи щодо погашення заборгованості громадян за житлово-комунальні послуги та енергоносії в рахунок часткової компенсації втрат від знецінення грошових заощаджень обсягом 8,5 млн. грн., на 41,8% зросла заборгованість населення за житлово-комунальні послуги. Це було спричинене, переважно, низьким рівнем проплати населення за ці послуги у IV кварталі 2006 року у зв'язку зі значним підвищенням тарифів на опалення та ціни газу протягом 2006 року.

Крім того, в 2006 році до бюджету міста з Державного бюджету на погашення заборгованості минулих років з різниці в тарифах на житлово-комунальні послуги та їх собівартістю надано субвенцію обсягом 20,4 млн. грн., що позитивно вплинуло на фінансовий стан комунальних підприємств, адже дозволило покрити частину збитків минулих періодів.

Земельні ресурси та комунальна власність

У 2006 році в м. Одеса було розпочато роботи з інвентаризації першочергових масивів земель міста, що дозволило протягом звітнього періоду розширити коло орендарів, що, в свою чергу, призвело до зростання надходжень до бюджету міста від орендної плати на землю в 1,8 рази до 27,5 млн. грн., порівняно з 2005 роком.

За результатами 2006 року було приватизовано 41 земельну ділянку загальною площею 19,6 га в результаті чого до бюджету міста надійшло 85 932,6 тис. грн.

Зокрема, протягом аналізованого періоду Одеською міською радою було проведено 8 земельних аукціонів, через які було приватизовано 25 земельних ділянок загальною площею 12,2 га. При цьому за результатами 2006 року уточнений річний план за надходженням до бюджету міста коштів від приватизації землі виконано на 44,0%. Низький рівень виконання плану спричинений суперечностями у вирішенні земельних питань, у зв'язку з чим у звітному періоді було відмінено декілька земельних аукціонів.

Крім інвентаризації землі, в місті проводиться інвентаризація об'єктів комунальної власності. В результаті чого, у 2006 році значно зросла кількість та площа об'єктів, що знаходяться у комунальній власності. Це, в свою чергу, дозволило збільшити кількість договорів оренди та, відповідно, суми надходжень бюджету від оренди об'єктів комунальної власності на 13,8%, до 36 838,6 тис. грн.

Впродовж 2006 року було приватизовано 253 об'єкта комунальної власності загальною площею 52,4 тис. кв. м. на суму 104 221,5 тис. грн., що в 1,7 рази більше порівняно з 2005 роком. Це пояснюється як збільшенням продажу об'єктів комунальної власності, так і зростанням вартості продажу. Крім того, у звітному періоді Одеською міською радою було продано пакет акцію ВАТ «Фармація» на суму 20,5 млн. грн.

Бюджет міста

Для повного та всебічного вивчення показників бюджету міста Одеси, він був представлений у форматі бюджетного балансу.

Бюджет міста Одеси представлений у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2005			2006		
	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом
Операційні надходження всього	658 325,6	86 557,7	744 883,3	922 168,3	212 691,4	1 134 859,7
Операційні видатки всього	629 177,4	101 750,9	730 928,3	861 773,2	135 215,2	996 988,4
Операційний баланс	29 148,2	-15 193,2	13 955,0	60 395,1	77 476,2	137 871,3
Фінансовий дохід	0,0	0,0	0,0	5,5	0,0	5,5
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	6 220,7	0,0	6 220,7	16 449,1	0,0	16 449,1
Фінансовий баланс	-6 220,7	0,0	-6 220,7	-16 443,6	0,0	-16 443,6
Поточний баланс	22 927,5	-15 193,2	7 734,3	43 951,5	77 476,2	121 427,7
Капітальні надходження всього	0,0	150 343,8	150 343,8	31 032,2	219 365,4	250 397,6
Капітальні видатки всього	23 100,7	127 474,4	150 575,1	68 701,1	215 858,5	284 559,6
Капітальний баланс	-23 100,7	22 869,4	-231,3	-37 668,9	3 506,9	-34 162,0
Баланс після капітальних видатків	-173,2	7 676,2	7 503,0	6 282,5	80 983,1	87 265,7
Надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення)	94,0	0,0	94,0	600,0	-14,6	585,4
Профіцит/дефіцит	-267,2	7 676,2	7 409,0	5 682,5	80 997,7	86 680,2
Фінансування	267,2	-7 676,2	-7 409,0	-5 682,5	-80 997,7	-86 680,2

Джерело: Фінансове управління Одеської міської ради

За результатами 2006 року, як і протягом попередніх бюджетних періодів, місто зберігає позитивний операційний баланс бюджету. При цьому його розмір зростає, що зумовлено збільшенням обсягу інших неподаткових надходжень, зокрема плати по договорам за право забудови та доходів фондів охорони навколишнього природного середовища. Але слід зауважити, що протягом 2006 року фінансування поточних видатків бюджету супроводжувалося касовими розривами, на покриття яких у звітному періоді залучались короткотермінові позички з єдиного казначейського рахунку на загальну суму 23,5 млн. грн. Для порівняння, у 2005 році було залучено та погашено короткотермінових позичок на суму 40,0 млн. грн.

Поряд з цим в звітному періоді спостерігається зростання від'ємного значення фінансового та капітального балансу, у зв'язку із зростанням витрат на обслуговування боргу внаслідок розміщення облігацій внутрішньої місцевої позики Одеської міської ради наприкінці 2005 році та зростанням капітальних видатків.

Загалом, за результатами 2006 року бюджет м. Одеси виконано з профіцитом, зокрема, як за загальним, так і за спеціальним фондом. Необхідно відзначити, що за рахунок профіциту спеціального фонду бюджету міста в звітному періоді було погашено частину внутрішніх зобов'язань Одеської міської ради, а саме 24,1 млн. грн.

Виконання доходної частини бюджету м. Одеси за результатами 2006 року

Доходна частина бюджету міста за результатами 2006 року виконана в обсязі 1 380,6 млн. грн. (без врахування коштів, що передаються з однієї частини бюджету в іншу), або 99,2% від затвердженого плану на відповідний період з урахуванням змін. При цьому план за загальним фондом виконано на 96,7%, спеціальним на – 105,4%. Зокрема, річний план з урахуванням змін за делегованими доходами бюджету, який був затверджений на рівні доведеному МФУ, фактично виконано на 102,6%, за власними - на 86,0%, за офіційними трансфертами – на 96,6%.

Слід зазначити, що Одеською міською радою впродовж звітного періоду були внесені зміни до доходної частини бюджету міста на загальну суму 362,0 млн. грн., основним чином за рахунок збільшення надходження трансфертів з Державного бюджету, переважна частина яких не була врахована в затвердженому бюджеті на 2006 рік, а також інших неподаткових надходжень та доходів від операцій з капіталом.

Протягом 2006 року обсяг недоїмки бюджету міста за зобов'язаннями підприємств-платників скоротився на 21,6% і станом на 01.01.2007 р. складає 4,2 млн. грн. При цьому, зменшення загальної суми податкового боргу, відбулося виключно за рахунок скорочення на 35,9% заборгованості з плати за землю, питома вага якої у структурі недоїмки за результатами 2005 року дорівнювала 72,2%.

У 2006 році спостерігається певна зміна структури доходної частини бюджету міста, а саме зростання обсягу та питомої ваги неподаткових надходжень, офіційних трансфертів тоді як зменшується питома вага податкових надходжень та доходів від операцій з капіталом, не зважаючи на збільшення їх суми. Зазначені зміни, основним чином, спричинені значним темпом росту неподаткових надходжень впродовж звітного періоду, який зумовлений тим, що з 01.01.2006 року до бюджету м. Одеси зараховуються кошти залучені від забудовників на розвиток інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури згідно з договорами на право забудови. Зростання обсягу та, відповідно, питомої ваги трансфертів з Державного бюджету, основним чином, пов'язане зі зростанням обсягу соціально спрямованих субвенцій, та надходженням в звітному періоді субвенцій на погашення заборгованості минулих років з різниці в тарифах на житлово-комунальні послуги та їх собівартістю; збереження, розвиток і реконструкцію історичної забудови та історико-культурної частини міст.

Крім того, в звітному році місто отримало дотацію вирівнювання обсягом 6 675,3 тис. грн., тоді як у попередніх бюджетних періодах Одеса мала статус міста-донора та, відповідно, передавала кошти до Державного бюджету.

Виконання видаткової частини бюджету м. Одеси за результатами 2006 року

За результатами звітного періоду з бюджету міста здійснено видатків обсягом 1 293,8 млн. грн. без урахування коштів, що передаються з однієї частини бюджету в іншу, що складає 94,3% від затвердженого з урахуванням змін плану на 2006 рік.

Зокрема уточнений річний обсяг за загальним фондом виконано на 95,6%, за спеціальним – на 90,9%. Необхідно зазначити, що протягом 2006 року рішенням Одеської міської ради були внесені зміни до видаткової частини бюджету міста, зокрема, загальну суму видатків було збільшено на 338,7 млн. грн., що пов'язано переважно з тим, що у дохідній та видатковій частині бюджету міста на 2006 рік не були враховані офіційні трансферти, а також із збільшенням капітальних видатків. Загалом, видаткова частина бюджету за результатами 2006 року за економічною класифікацією характеризується незначним зменшенням питомої ваги поточних видатків порівняно з 2005 роком, насамперед, за рахунок значних темпів росту суми капітальних видатків, за рахунок реалізації проектів, на які було залучено кошти шляхом випуску облігацій внутрішньої місцевої позики та освоєння капітальних субвенцій, які у звітному періоді надійшли з Державного бюджету.

Видаткова частина бюджету міста за функціональною класифікацією, як і в попередніх періодах, має соціальне спрямування, основними видатковими статтями є видатки на освіту, охорону здоров'я (переважно асигнування на оплату праці працівників бюджетних установ та нарахування на заробітну плату), хоча порівняно з 2005 роком їх питома вага скоротилась з 44,5% до 40,5% за рахунок значного темпу росту фінансування за такими статтями як «Житлово-комунальне господарство» та «Транспорт».

Бюджет міста на 2007 рік

Доходна частина зведеного бюджету міста на 2007 рік затверджена обсягом 1 826,0 млн. грн., що складає 132,3% проти фактичного виконання 2006 року. При цьому обсяг делегованих доходів складає 627,3 млн. грн., або 119,6% виконання 2006 року, що відповідає рівню доведеному МФУ на відповідний період; доходи, що не враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів затверджено обсягом 409,5 млн. грн., або 166,4% надходжень попереднього року.

Структура доходів бюджету міста на 2007 року характеризується подальшим зростанням обсягу і питомої ваги власних доходів бюджету міста, тоді як питома вага делегованих доходів поступово скорочується. Це пов'язано із збільшенням в 1,5 рази обсягу інших неподаткових надходжень бюджету. Ця стаття і надалі залишатиметься основним джерелом надходжень, які не враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів. Зростання спеціального фонду доходної частини бюджету міста у 2007 році, забезпечується запланованим збільшенням обсягу доходів від операцій з капіталом основним чином за рахунок зростання обсягу надходжень від приватизації землі більше ніж у 3 рази.

Видаткова частина бюджету м. Одеса на 2007 рік затверджена в обсязі 1 759,8 млн. грн. без урахування кредитування та коштів, що передаються з однієї частини бюджету в іншу, що на 466,6 млн. грн. більше, порівняно з результатами виконання бюджету міста у 2006 році. При цьому спостерігається подальша зміна її структури як за економічною, так і функціональною класифікацією за рахунок зростання обсягу капітальних видатків в наслідок збільшення доходів від операцій з капіталом, а також надходжень від плати за договорами оренди.

Слід зазначити, в 2007 році з бюджету міста плануються вилучення до Державного бюджету обсягом 2,6 млн. грн., тоді як в 2006 році Одеса отримувала дотацію вирівнювання, що свідчить, про те, що в 2007 році планується подолати диспропорцію між видатками та доходами, що враховуються при розрахунку міжбюджетних трансфертів, яка виникла в 2006 році.

Боргові зобов'язання

До прямих боргових зобов'язань бюджету м. Одеси відносяться запозичення, а також короткотермінові та середньострокові позики, залучені до бюджету міста, в тому числі:

- 125,0 млн. грн. – кошти, що надійшли до бюджету розвитку міського бюджету м. Одеси внаслідок розміщення серій А, В, С облігацій внутрішньої місцевої позики 2005 року (дата погашення серії А - 31.12.2007 р., дата погашення серії В - 31.12.2008 р., дата погашення серії С - 31.12.2010 р.);
- 66,5 млн. грн. – непогашений залишок за боргами КП «Одеські теплові мережі», сплату яких взяла на себе Одеська міська рада (термін погашення 2011 рік);
- 3,0¹ млн. грн. – непогашений залишок за муніципальною позикою 1997 року з врахуванням несплаченого процентного доходу (облігації не пред'явлені до погашення);
- 290,9² тис. грн. – за зобов'язаннями Одеської міської ради перед Обласною державною адміністрацією.

Отже, з урахуванням залишку заборгованості перед обласним бюджетом, станом на 01.02.2007 р. сума прямого боргу Одеської міської ради дорівнює 194 791,9³ тис. грн., що складає 16,7% в доходах бюджету міста за 2006 рік без урахування трансфертів.

Станом на 01.01.2007 р. сума консолідованого боргу⁴ м. Одеса (без боргових зобов'язань перед Обласною державною адміністрацією, списаних протягом січня 2007 року) складає 303,4 млн. грн., що становить 25,9% доходної частини бюджету

¹ В I кварталі 2007 року фізичною особою було пред'явлено до погашення частину облігацій Одеської міської ради 1997 р. випуску на загальну суму 774,0 тис. грн., тож станом на 01.04.2007 року сума заборгованості за облігаціями внутрішньої місцевої позики 1997 року складає 2,2 млн. грн.

² На сьогодні ведеться активна робота по їх списанню.

³ Слід врахувати, що в суму прямого боргу не включено 5,0 млн. грн., претензії пред'явлені компанії Lindsel, і які сьогодні оскаржують ся в судовому порядку. У випадку, якщо судові рішення не буде прийнято на користь позивача, місто змушене буде сплатити цю суму та відшкодувати судові витрати.

⁴ До консолідованого боргу міста відносять прямі зобов'язання, прострочену кредиторську заборгованість та умовні зобов'язання (гарантії) місцевих органів влади, а також фінансові зобов'язання та прострочену кредиторську заборгованість підприємств та організацій комунальної форми власності.

міста без урахування трансфертів та коштів, що передаються із загального фонду до спеціального.

За інформацією Одеської міської ради, місто має намір надалі продовжувати роботу щодо залучення позичкових коштів. У травні 2007 році Одеська міська рада планує здійснити зовнішнє запозичення до бюджету розвитку, у сумі еквівалентній 335,0 млн. грн. з ефективною ставкою в 9,5% та строком обігу 5 років шляхом укладення кредитних угод, кредит за якими фінансується через випуск іноземним кредитором цінних паперів на міжнародних ринках капіталу. Процентний дохід планується сплачувати раз на півріччя. Оферта за цим зобов'язанням не передбачається. Слід зазначити, що на сьогодні Одеська міська рада вже отримала дозвіл Міністерства фінансів України на здійснення запозичення обсягом 335,0 млн. грн.

Кошти залучаються з метою придбання основних фондів для комунальних підприємств, що забезпечують життєдіяльність міста; реалізації проектів капітального будівництва та реконструкції об'єктів міста, фінансування проектів для вирішення невідкладних соціальних питань та удосконалення інфраструктури міста, а також реструктуризація 120 млн. грн. облігацій внутрішньої місцевої позики 2005 року та 66,5 млн. грн. залишку за боргами КП «Одеські теплові мережі», сплату яких взяла на себе Одеська міська рада.

Слід зазначити, що після здійснення Одеської міською радою запозичення, прямий борг міста зросте на 66,0% порівняно з його обсягом на 01.01.2007 р., пряме боргове навантаження на бюджет міста, що затверджений на 2007 рік без урахування трансфертів, складе 20,6%, тоді як за результатами 2006 року воно становить 16,7%.

1. Соціально-економічний розвиток міста протягом 2006 р.

1.1. Населення, трудові ресурси та ринок праці

За 2006 рік чисельність населення м. Одеси скоротилась на 1,5 тис. осіб та станом на 01.01.2007 р. складає 1 000,5 тис. осіб. Скорочення чисельності жителів, відбулося виключно за рахунок від'ємного природного приросту, хоча його значення поступово зменшуються.

На протипагу негативним демографічним змінам, протягом січня-червня 2006 року загальна кількість зайнятих у всіх сферах економічної діяльності міста (без врахування малого бізнесу) зросла з 262,8 до 273,1 тис. осіб, з яких основна частина працює на підприємствах промислового та транспортного комплексу міста, а також у сфері освіти. Галузеву структуру зайнятих наведено нижче.

Таблиця 1.1. Середньооблікова кількість працівників за видами економічної діяльності (без врахування малого бізнесу) за 2005- 2006 рр., тис. осіб

Вид економічної діяльності	2005 рік	Питома вага, %	2006 рік	Питома вага, %
Сільське господарство, мисливство та лісове господарство	7,4	2,8	1,4	0,5
Промисловість	47,4	18,7	44,4	16,3
Будівництво	14,7	5,2	15,5	5,7
Оптова та роздрібна торгівля	22,9	7,6	27,7	10,1
Готелі та ресторани	2,8	1,0	3,0	1,1
Транспорт та зв'язок	43,2	16,7	44,7	16,4
Фінансова діяльність	8,7	3,0	10,9	4,0
Операції з нерухомістю, здаванням під найм та послуги юридичним особам	20,9	7,9	23,1	8,5
Державне управління	12,6	4,9	13,6	5,0
Освіта	42,9	16,1	43,3	15,9
Охорона здоров'я та соціальна допомога	34,9	14,1	34,9	12,8
Колективні, громадські та особисті послуги	9,5	3,8	9,9	3,6
Всього	262,8	100,0	273,1	100,0

Джерело: Виконавчий комітет Одеської міської ради

Як видно з наведених даних, за звітний період значною мірою – на 4,8 тис. осіб, збільшилась кількість працівників в сфері торгівлі, що пов'язано з розширенням мережі магазинів і закладів харчування, та підвищенням рівня оплати праці в цій сфері на 29,1%. На 1,5-2,2 тис. осіб відбулось зростання кількості зайнятих у сфері транспорту та зв'язку, операцій з нерухомістю, здавання під найм, фінансовій діяльності.

Загалом в звітному періоді збільшення кількості працюючих спостерігається в усіх сферах економічної діяльності, окрім сільського господарства, промисловості та охорони здоров'я. Зокрема, скорочення чисельності штатних працівників в сільському господарстві пов'язане, із зміною цільового призначення частини

сільськогосподарських земель. Зменшення кількості працюючих в промисловості пояснюються змінами в методиці обліку, та галузевою переорієнтацією частини приватних підприємств. Слід зазначити, що на промислових підприємствах міста зайнята найбільша кількість працівників.

Незважаючи на певні трансформації в структурі зайнятих, станом на 01.07.2006 р. рівень зареєстрованого безробіття не змінився, порівняно з початком року, та складає 0,3%. Зазначений показник є доволі низьким, оскільки в цілому по країні він становить 2,7%.

З огляду на те, що рівень безробіття залишається без змін, а міграційний приріст поступається темпу росту чисельності зайнятих в абсолютному вираженні, можна зробити припущення, що збільшення чисельності працюючих у всіх сферах економічної діяльності міста ймовірно пов'язане з працевлаштуванням осіб, які не перебували на обліку в центрах зайнятості, а також таких, що працюють за трудовими угодами.

Одним з основних факторів, який значною мірою впливає на ситуацію на ринку праці є рівень заробітної плати. Протягом 2006 року в м. Одеса заробітна плата штатного працівника в середньому зросла на 24,6%, внаслідок чого середньомісячний рівень заробітної плати по місту досяг 1 072,1 грн., та, як і минулого року, є вищим за середньомісячну заробітну плату по країні в цілому (1 041,4 грн. за відповідний період). (Довідково: середньомісячна заробітна плата по країні в цілому за відповідний період складає 1 041,4 грн., прожитковий мінімум на кінець 2006 року 472,0 грн., рівень мінімальної заробітної плати станом на 01.01.2007 р. складає 400,0 грн.)

Динаміку середньомісячної заробітної плати за видами економічної діяльності наведено в таблиці (Таблиця 1.2).

Таблиця 1.2. Середньомісячна заробітна плата за основними видами економічної діяльності, грн.

По галузях	2005 рік	2006 рік	Темп росту
По місту	860,6	1 072,1	124,6
Сільське господарство, мисливство та лісове господарство	504,9	664,2	131,6
Промисловість	863,0	1 071,2	124,1
Будівництво	871,4	1 015,9	116,6
Оптова та роздрібна торгівля	614,4	793,1	129,1
Готелі та ресторани	672,8	782,7	116,3
Транспорт	1 283,8	1 584,4	123,4
Фінансова діяльність	1 392,4	1 852,0	133,0
Операції з нерухомістю, здавання під найм та послуги юридичним особам	756,5	916,2	121,1
Державне управління	1 274,9	1 756,2	137,8
Освіта	734,1	850,1	115,8
Охорона здоров'я та соціальна допомога	540,5	676,4	125,1
Колективні, громадські та особисті послуги	597,5	768,1	128,6

Джерело: Виконавчий комітет Одеської міської ради

Найбільш високооплачуваними видами діяльності в місті залишаються фінансова сфера, державне управління та транспорт, рівень оплати праці в яких збільшився на 23,0-37,0%.

Високий рівень заробітної плати в сфері державного управління обумовлений набуттям чинності Постанови Кабінету Міністрів України № 268 від 9 березня 2006 року. Відповідно до якої, з початку 2006 року були переглянуті посадові оклади працівників органів державного управління з метою підвищення та збільшення різниці між окремими категоріями персоналу. У звітному періоді, незважаючи на постійне стабільне зростання середньої заробітної плати в галузях соціальної сфери через введення «Єдиної тарифної сітки», рівень оплати праці в галузі охорони здоров'я та соціальної допомоги, залишається низьким.

Протягом 2006 року заборгованість з виплати заробітної плати зросла в 17,1% та станом на 01.01.2007 року складає 8,2 млн. грн., в тому числі 3,1 млн. грн. – борг минулих років. Заборгованість із виплати заробітної плати на початок поточного року мають 46 великих та середніх економічно активних підприємств міста, з них у промисловості – 13.

Основна сума боргу по заробітній платі припадає на промислові підприємства – 4,6 млн. грн., що становить 56,1% від загальної суми заборгованості з виплати заробітної плати на підприємствах міста та компанії, які здійснюють операції з нерухомим майном – 2,7 млн. грн., або 32,6%.

Значні суми заборгованості з виплати заробітної плати в 2006 році значаться за такими підприємствами:

- ТОВ «Одеський ливарний завод» - 2 741,5 тис. грн.;
- ВАТ ХК «Краян» – 1 183,0 тис. грн.;
- ВАТ «Нептун» – 351,7 тис. грн.;
- ДП «Одеський механічний завод» - 329,0 тис. грн.;
- ПОГ Одес. УВП УТОС – 305,7 тис. грн.;
- КП ДЄЗ «Марсельське» - 251,8 тис. грн.;
- КП «ДЄЗ Фонтанське» - 184,5 тис. грн.;
- КП «ДЄЗ «Арнаутське» - 169,3 тис. грн.;

За результатами 2006 року в м. Одесі збереглась негативна тенденція, яка була характерна і для 2005 року, щодо скорочення чисельності наявного населення через від'ємне значення природного приросту. На противагу цьому, ситуація на ринку праці впродовж звітнього періоду зберігає позитивну динаміку. Так, кількість зайнятих у всіх сферах економічної діяльності м. Одеси зросла на 3,9% до 273,1 тис. осіб. З огляду на те, що рівень безробіття залишається без змін, а міграційний приріст поступається темпу росту чисельності зайнятих в абсолютному вираженні, можна зробити припущення, що збільшення чисельності працюючих у всіх сферах економічної діяльності міста ймовірно пов'язане з працевлаштуванням осіб, які не перебували на обліку в центрах зайнятості, а також таких, що працюють за трудовими угодами.

Слід зазначити, що протягом звітного періоду середньомісячна заробітна плата зросла на 24,6% до 1 072,1 грн., як і минулого року, цей показник в м. Одеса є вищим за середнє значення по країні в цілому

Станом на 01.01.2007 р. обсяг заборгованості з виплати заробітної плати на підприємствах міста дорівнює 8,2 млн. грн., що складає 117,1%, проти даних на початок 2006 року. При цьому заборгованість зросла виключно за рахунок збільшення поточної заборгованості.

1.2. Виробнича сфера

1.2.1. Структура надходжень бюджету м. Одеси

За даними Виконавчого комітету Одеської міської ради 2006 року від підприємств, організацій та установ м. Одеса до загального фонду бюджету міста надійшло податків та платежів на загальну суму 917,7⁵ млн. грн.

Структуру надходжень до бюджету міста за видами економічної діяльності наведено на наступному рисунку.

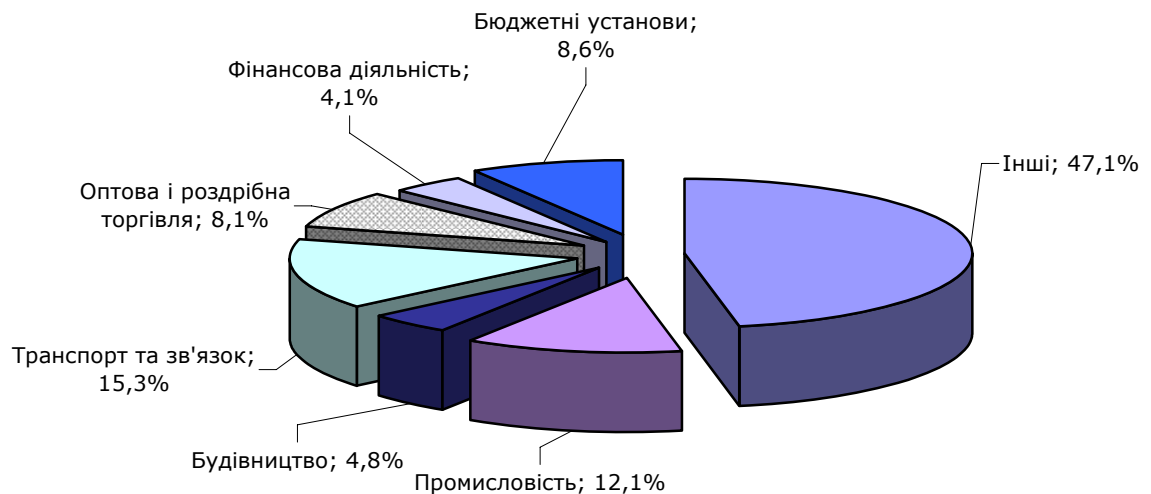

Рисунок 1.1. Структура надходжень до загального фонду бюджету міста за видами економічної діяльності за результатами 2006 року, %

Джерело: Виконавчий комітет Одеської міської ради

⁵ З урахуванням нерозподіленого між різними рівнями бюджетів податку з доходів фізичних осіб та плати за землю

До десятки підприємств – найбільших платників податків до бюджету міста за результатами 2006 року входять:

- Одеський морський торговельний порт (транспорт та зв'язок) – 13 390,7 тис. грн. (1,7% доходів загального фонду бюджету міста без врахування трансфертів);
- Бюро естетики міського середовища та зовнішньої реклами (операції з нерухомістю, здавання у найм та надання послуг юр. особам) – 13 342,7 тис. грн. (1,7% доходів загального фонду бюджету міста без врахування трансфертів);
- Міжнародний аеропорт «Одеса» (транспорт та зв'язок) – 10 064,1 тис. грн. (1,3% доходів загального фонду бюджету міста без врахування трансфертів);
- Одеська філія ВАТ «Укртелеком» (транспорт та зв'язок) – 6 675,2 тис. грн. (0,9% доходів загального фонду бюджету міста без врахування трансфертів);
- Пасажирське вагонне депо ст. Одеса (транспорт і зв'язок) – 6 358,8 тис. грн. (0,8% доходів загального фонду бюджету міста без врахування трансфертів);
- АБ «Південний» (фінансові послуги) – 5 582,1 тис. грн. (0,7% доходів загального фонду бюджету міста без врахування трансфертів);
- Одеська дирекція залізничних перевезень (транспорт та зв'язок) – 5 078,2 тис. грн. (0,6% доходів загального фонду бюджету міста без врахування трансфертів);
- ВАТ «Одесаобленерго» (виробництво та розподілення електроенергії, газу та води) – 4 929,3 тис. грн. (0,6% доходів загального фонду бюджету міста без врахування трансфертів);
- ТОВ «СТІКОН» (будівництво) – 4 261,5 тис. грн. (0,5% доходів загального фонду бюджету міста без врахування трансфертів);
- КП «ОМЕТ» – 4 242,8 тис. грн. (0,5% доходів загального фонду бюджету міста без врахування трансфертів).

Загалом основними платниками податків та зборів до бюджету міста є підприємства транспорту та зв'язку, що зумовлено спеціалізацією міста як портового центру.

Таким чином, на 10 найбільших платників податків до міського бюджету припадає 9,3% надходжень загального фонду без врахування трансфертів. Кожне з підприємств не займає у структурі доходів більше, ніж 2,0%, що свідчить про значну диверсифікацію надходжень бюджету міста від найбільших підприємств платників-податків. Певною мірою цей висновок підтверджується ситуацією з

ВАТ «Лукойл - Одеський нафтопереробний завод», реконструкція якого кардинально не вплинула на формування доходної частини бюджету міста.

1.2.2. Промисловість

За результатами 2006 року загальний обсяг реалізованої продукції, робіт та послуг за основними видами промислової діяльності у відпускних цінах підприємств складає 4 993,5 млн. грн., що у розрахунку на одного мешканця становить 4 991,0 грн., або 50,6% від середнього показника по країні в цілому за відповідний період.

Темп росту обсягів реалізації продукції у відпускних цінах порівняно з 2005 роком складає 81,1%. Таке скорочення пов'язане зі зменшенням реалізації промислової продукції підприємствами з виробництва коксу та продуктів нафтопереробки, питома вага яких в загальному обсязі реалізації (товарів, послуг) промислового комплексу міста за результатами 2005 року становила 32,9%, тоді як у звітному періоді цей показник складає майже 0%. Зазначена ситуація пояснюється зупиненням на реконструкцію з серпня 2005 року ВАТ «Лукойл - Одеський нафтопереробний завод», який до 2006 року входив до числа 10 найбільших платників до бюджету міста. Підприємство планує розпочати свою виробничу діяльність у вересні 2007 року.

Детальну інформацію про обсяги реалізації промислової продукції за основними галузями наведено нижче в таблиці (Таблиця 1.3).

Таблиця 1.3. Динаміка реалізації промислової продукції за основними галузями за 2005- 2006 рр.

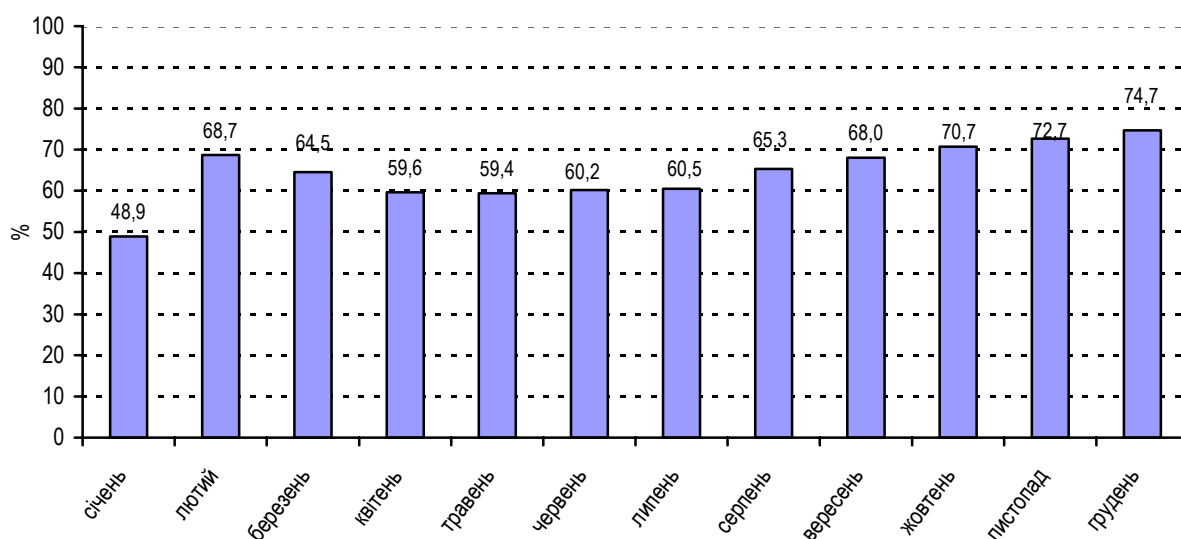
Галузь	Обсяг реалізації (робіт, послуг).у відпускних цінах підприємств за 2005 р., млн. грн.	Питома вага, %	Обсяг реалізації (робіт, послуг).у відпускних цінах підприємств за 2006 р., млн. грн..	Питома вага, %	Темп росту 2006 року до 2005 року, %
Всього	6 162,0	100,0	4 993,5	100,0	81,1
Добувна промисловість	1,00	0,1	н/д	н/д	н/д
Обробна промисловість, в тому числі	5 869,3	93,1	4 572,7	91,6	77,9
- харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів	1 754,6	23,0	1 980,3	39,7	112,9
- легка промисловість	22,0	0,3	29,0	0,6	131,8
- виробництво деревини та виробів з деревини	6,1	0,0	н/д	н/д	н/д
- целюлозно-паперова промисловість і видавнича справа	22,9	0,3	39,5	0,8	172,5
- хімічна та нафтохімічна промисловість	222,9	3,0	258,1	5,2	115,8
- виробництво коксу та продуктів нафтопереробки	2 026,3	46,5	н/д	н/д	н/д
- металургія та оброблення металу	717,0	8,8	963,4	19,3	134,4
- машинобудування	882,0	11,3	1 012,9	20,3	114,8
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та тепла	291,6	3,9	419,5	8,4	143,5

Джерело: Виконавчий комітет Одеської міської ради

Загалом промисловий комплекс міста Одеси у звітному періоді, характеризується зростанням обсягів реалізації продукції та послуг підприємствами усіх основних галузей, окрім виробництва коксу та інших продуктів нафтопереробка.

Тож з огляду на це, в звітному періоді відбулися значні зміни у структурі реалізації промислової продукції: зросла питома вага харчової промисловості - з 23,0% до 39,7%, машинобудування – з 11,3% до 20,3% та металургії – з 8,8% до 19,3%, тоді як, відповідно, скоротилась питома вага коксу та продуктів нафтопереробки.

Зменшення обсягів реалізації промислової продукції у звітному періоді відбувається на фоні скорочення обсягів виробництва. Динаміку промислового виробництва протягом 2006 року наведено нижче.

Рисунок 1.2 Динаміка промислового виробництва протягом 2006 року наростаючим підсумком у % до відповідного періоду 2005 року

Джерело: Виконавчий комітет Одеської міської ради

На зниження обсягів виробництва промислової продукції основним чином вплинула легка та нафтохімічна промисловість. Обсяги виробництва на основних економіко-визначальних підприємствах міста за результатами 2006 року наведено нижче в таблиці.

Таблиця 1.4. Обсяги виробництва товарної продукції на основних підприємств міста, у порівняних цінах за 2005 року та 2006 року

Назва підприємства	Обсяг виробництва за 2005 р., млн. грн.	Обсяг виробництва 2006 р., млн. грн.	Темп приросту, %
ВАТ «Лукойл-ОНПЗ»	1 860,5	0,4	-
ВАТ «Одескабель»	356,4	414,1	-0,1
ВАТ «Одеський олійножировий комбінат»	322,0	267,4	-2,8
ВАТ «Стальканат»	198,5	261,8	31,9
ЗАТ «Одеський коньячний завод»	157,5	179,6	14,0
ВАТ «Одеський коровай»	152,8	152,0	-3,6
ДП «Одесавіаремсервіс»	86,0	125,0	52,3
ДП «Куліндровський КХП»	39,6	43,3	27,1
ВАТ «Одессільмаш»	38,7	н/д	н/д
СП «Одеські дріжджі»	31,7	25,5	-19,7
ВАТ «Кисеньмаш»	30,2	46,6	50,91
ВАТ «Одеський завод поршневих кілець»	20,6	16,5	-8,6

Джерело: Виконавчий комітет Одеської міської ради

Згідно з наявною інформацією, з 12 основних виробників 6 зменшили обсяги виробництва.

За інформацією Виконавчого комітету Одеської міської ради, скорочення обсягів реалізації продукції на ВАТ «Одеський завод поршневих кілець» пов'язане з ускладненням торгових відносин з Росією, яка є одним з основним споживачем продукції; на ВАТ «Одеський коровай» та ВАТ «Одеський олійножировий комбінат» - з реорганізацією виробництва; на ВАТ «Одеські дріжджі» - з посиленням конкуренції в даному сегменті ринку та відкриттям нових підприємств.

На противагу, скорочення промислового виробництва, в звітному періоді зберігається позитивна динаміка розвитку малого та середнього бізнесу. Слід зазначити, що на сьогодні мале підприємництво виступає важливим чинником, що впливає на процеси оптимізації структури економіки, зменшення безробіття тощо. Динаміку розвитку малого бізнесу в м. Одесі протягом 2005-2006 рр. наведено нижче.

Таблиця 1.5 Динаміка розвитку малого бізнесу за 2005-2006 рр.

	01.01.2006	01.01.2007	темп росту (зниження),%
Кількість суб'єктів підприємницької діяльності в т. ч	102,2	114,6	112,1
фізичні особи, тис. одиниць	70,6	81,0	114,7
юридичні особи, тис. одиниць	31,6	33,6	106,3
Сума єдиного податку, сплаченого до бюджету міста, тис. грн.	44 901,8	44 102,4	98,2

Джерело: Виконавчий комітет Одеської міської ради

Як видно з наведених даних, збільшення кількості суб'єктів підприємницької діяльності зумовлене зростанням кількості як підприємців-юридичних осіб, так і підприємців-фізичних осіб. Випереджаючі темпи зростання чисельності фізичних осіб над юридичними особами обумовлені більш сприятливими умовами створення, оподаткування, обліку і звітності перших.

При цьому, суми надходжень від сплати Єдиного податку до бюджету міста в звітному періоді, порівняно з 2005 роком зменшилась, що пояснюється, основним чином, скороченням з 01.04.2005 р. частини цього доходу, яка зараховується до бюджету міста з 100% до 43,%.

За результатами 2006 року промислова сфера м. Одеси демонструє скорочення обсягів виробництва, порівняно з даними за 2005 рік. Зазначена ситуація пояснюється зупиненням на реконструкцію з серпня 2005 року ВАТ «Лукойл - Одеський нафтопереробний завод», який до 2006 року входив до 10 найбільших платників до бюджету міста. Зменшення виробництва призвело до скорочення обсягів реалізації промислової продукції. Зокрема, за 2006 рік реалізовано промислових товарів обсягом 4 993,5 млн. грн., що складає 81,1% порівняно з відповідним періодом 2005 року. В розрахунку на одного жителя припадає 4 991,0 грн. промислової продукції реалізованої підприємствами міста, що у 2 рази нижче за середнє значення по країні.

Загалом у звітному періоді усі галузі промисловості, окрім виробництва коксу та інших продуктів нафтопереробки порівняно з 2005 роком, збільшили обсяги реалізації продукції та послуг, хоча виробництво на більшості основних економіко-визначальних підприємствах міста скорочується.

Зростання обсягів реалізації промислової продукції одних галузей та скорочення інших призвело до значних структурних змін реалізації товарів та послуг промислового комплексу міста: питома вага виробництва коксу та продуктів нафтопереробки зменшилась з 46,5% майже до 0%, тоді як помітно зросла частка харчової промисловості, машинобудування та металургії.

На противагу, скорочення промислового виробництва, в звітному періоді зберігається позитивна динаміка розвитку малого та середнього бізнесу. Так, за результатами 2006 року кількість суб'єктів підприємницької зросла на 12,4 тис. осіб до 114,6 тис. осіб, з яких 81,0 тис. фізичних осіб та 33,6 тис. – юридичних осіб.

1.2.3. Транспорт

За 2006 року обсяг вантажних перевезень автомобільним транспортом збільшився на 19,2%, пасажирських на 8,1%, порівняно з 2005 роком.

Послугами міського електротранспорту скористалося 128,7 млн. пасажирів, що на 24,8% більше, порівняно з попереднім роком. Слід зазначити, що у 2006 році на оновлення електротранспорту міста надійшла субвенція з Державного бюджету обсягом 4,1 млн. грн.

У 2006 році Одеським морським торгівельним портом оброблено 3 388 тис. од. суден та 165,8 тис. вагонів, що на 1,8% та 11,0% відповідно більше ніж за 2005 рік. При цьому, за результатами звітного періоду, порівняно з 2005 роком, загальний обсяг перевалки вантажів збільшився на 4,3%, до 28,0 млн. т, пасажирооборот - на 11,8% до 133,0 тис. осіб.

Необхідно відзначити, що керівництвом порту постійно проводиться робота щодо вдосконалення структури управління, збільшення доходів за рахунок додаткових вантажопотоків, зниження виробничих витрат та витрат на утримання соціальної сфери. У 2006 році на розвиток виробництва порт витратив 77,8 млн. грн. власних коштів, в тому числі на проведення реконструкції та модернізації об'єктів виробництва склали 36,5 млн. грн., на будівництво об'єктів – 18,1 млн. грн., на придбання механізмів та обладнання 23,1 млн. грн. Порівняно з 2005 роком, обсяг капітальних інвестицій, освоєних Одеським морським торговельним портом, зменшився на 35%, у зв'язку з тим, що у 2006 році міська влада заблокувала реалізацію проектів порту щодо будівництва причалу № 29/1 та 5 черги транспортної естакади до Сухого лиману.

Діяльність КП «Міжнародного аеропорту «Одеса» впродовж звітного року характеризується зростанням кількості пасажирських перевезень на 18,4% та обсягу оброблених вантажів на 43,4%, порівняно з 2005 роком. Загалом обсяг реалізованих послуг збільшився на 32,4% до 51 978,1 тис. грн.

Аеропорт забезпечує польоти 18 українських та міжнародних авіакомпаній на основі міжурядових угод. Завдяки цьому Одеса, зв'язана повітряними лініями більш ніж з 60 містами світу. Загалом КП «Міжнародного аеропорту «Одеса» обслуговує 107 регулярних рейсів по Україні, країнам СНД та дальньому зарубіжжю на тиждень. Крім того, окрім регулярних, здійснюються і чартерні перевезення.

Для подальшого збільшення пасажиро- та вантажопотоку керівництво КП «Міжнародного аеропорту «Одеса» проводить переговори з авіакомпаніями щодо відкриття нових рейсів, встановлення авіакомпаніями, які виконують польоти найбільш зручних та прийнятних для авіакомпанії та аеропорту слотів. До того ж в аналізованому періоді, на КП «Міжнародний аеропорт «Одеса» було переглянуто весь процес обробки вантажів, з метою його оптимізації.

Транспортна сфера відіграє важливу роль у економіці міста, адже підприємства цієї галузі є одними з найбільших платників до бюджету міста доходів (в 2006 року забезпечили 15,3% надходжень до загального фонду доходної частини бюджету міста), що зумовлено наявністю в місті порту та Міжнародного аеропорту. Необхідно зазначити, що поряд з цим в аналізованому періоді зазначені підприємства продовжують нарощувати обсяги діяльності.

1.3. Невиробнича сфера

1.3.1. Торгівля і громадське харчування

Головним індикатором, який характеризує купівельну спроможність населення м. Одеси та, відповідно, дозволяє оцінити їх реальні доходи, є показник роздрібного товарообороту, який за результатами 2006 року, склав 5 609,7млн. грн. Порівняно з 2005 роком, зазначений показник зріс на 1,6 млн. грн. або 42,9%, тоді як середні темпи приросту цього показника по країні в цілому складають 34,6%.

В розрахунку на одного мешканця обсяг роздрібного товарообороту дорівнює 5 687,8 грн., що більше за середнє значення по країні в цілому за відповідний період у 2,4 рази.

Динаміку основних показників, які характеризують сферу торгівлі та громадського харчування, наведено в таблиці (Таблиця 1.6).

Таблиця 1.6. Роздрібний товарообіг (без врахування фізичних осіб) в м. Одеса за 2005 –2006 рр.

Показник	2005 рік	2006 рік
Роздрібний товарообіг підприємств всього млн. грн.	3 952,5	5 690,7
Темпи росту роздрібного товарообігу до відповідного періоду попереднього року у фактичних цінах, %	141,0	141,9
Кількість магазинів, од.	1 273	1 358
Торгова площа магазинів, тис. кв. м	363,3	391,5
Кількість підприємств громадського харчування, од.	659	н/д
Потужність підприємств громадського харчування, місць	36 651	н/д

Джерело: Виконавчий комітет Одеської міської ради

Як видно з наведених даних, загалом в звітному періоді в місті зберігається тенденція до нарощування роздрібного товарообороту, що спричинено як зростанням купівельної спроможності населення міста Одеси так і розширенням торговельної мережі.

При цьому Одеса є одним із лідерів серед міст України за насиченістю торговими центрами, кількість яких і надалі продовжує зростати. За результатами 2006 у м. Одесі функціонує сім торгових і торгово-розважальних центрів різної спеціалізації сукупною торговою площею, що перевищує, за оцінками операторів ринку, 70 – 80 тис. кв. м. Необхідно відзначити, що особливо бурхливо ринок торгових центрів у місті розвивається протягом останніх два роки. Так, за останні роки в Одесі були відкриті такі великі торгові центри, як «МегаАнтошка», «Європа», «На Середньохонтанській» та «Наталка-Сіті».

У 2006 році в м. Одеса було відкрито декілька об'єктів торгівлі національного масштабу, які представляють такі мережеві бренди, як «Фуршет», «Сільпо», «Мега-Макс» та «Фоксарт».

У свою чергу, розширення торговельної мережі сприяє зростанню в звітному періоді обсягу доходів бюджету міста від плати за торговий патент на деякі види підприємницької діяльності. Порівняно з фактичними даними за 2005 рік, сума цих надходжень збільшилась на 10,7%.

Протягом 2006 року в м. Одеса зберігається позитивна динаміка розвитку споживчого ринку. Так, обсяг роздрібного товарообігу за результатами звітного періоду складає 5 609,7 млн. грн., темп росту до відповідного періоду 2005 року становить 142,9%. У розрахунку на одну особу обсяг роздрібного товарообороту дорівнює 5 687,8 грн., що перевищує середнє значення по країні в цілому в 2,4 рази.

Зростання роздрібного товарообороту спричинене як зростанням купівельної спроможності населення міста Одеси так і розширенням торговельної мережі.

1.3.2. Житлове та комунальне господарство міста

Зважаючи на високу енергоємність житлово-комунального господарства та значну питому вагу в структурі собівартості житлово-комунальних послуг витрат на оплату праці, загальнодержавне збільшення вартості природного газу з 01.07.2006 р. та поступове зростання заробітної плати працівників житлово-комунального господарства спричинило зниження ступеня покриття собівартості комунальних послуг тарифом. З огляду на це, в 2006 році були розроблені та введені в дію рішеннями Одеської міської ради «Про удосконалення тарифної політики на послуги водопостачання та водовідведення», «Про встановлення тарифів на теплову енергію та послуги опалення та гарячого водопостачання для споживачів м. Одеси» та «Про перегляд тарифів на теплову енергію та послуги опалення та гарячого водопостачання для споживачів м. Одеси» нові економічно обґрунтовані тарифи на житлово-комунальні послуги, які забезпечили зростання ступеня покриття собівартості житлово-комунальних послуг тарифами. Так, станом на 01.01.2007 р. ступінь покриття собівартості послуг тарифами з водопостачання дорівнює 96,5%, з водовідведення – 82,3%, з теплопостачання – 103,5%. З огляду на різьке зниження ступеня відшкодування собівартості послуг з теплопостачання тарифом протягом II-IV кварталу 2006 року, з бюджету міста в звітному періоді проводилось відшкодування різниці між тарифами та собівартістю послуг з теплопостачання на загальну суму 56,4 млн. грн.

Впродовж звітного періоду місту було надано субвенцію з Державного бюджету в сумі 8 538,7 тис. грн. на заходи щодо погашення заборгованості громадян за житлово-комунальні послуги та енергоносії в рахунок часткової компенсації втрат від знецінення грошових заощаджень. Слід зазначити, що в 2005 році сума цієї субвенції складала 14 871,9 тис. грн.

Але, незважаючи на надходження субвенції, протягом 2006 року заборгованість населення за житлово-комунальні послуги зросла на 141,8%, з 149,9 до 212,5 млн. грн.

Детальну інформацію про заборгованість населення за житлово-комунальні послуги наведена у таблиці (Таблиця 1.7).

Таблиця 1.7 Динаміка заборгованості населення за житлово-комунальні послуги впродовж 2006 року, тис. грн.

	Станом на 10.01.2006 р.	Станом на 10.01.2007 р.	Темп росту/зниження, %
квартирна плата	34 839,4	34 276,3	98,4
водопостачання	31 114,2	36 915,2	118,6
водовідведення	1 653,1	2 305,9	139,4
підігрів води	286,7	275,0	95,9
опалення	36 930,1	73 858,4	в 2,0 р. б.
газопостачання	44 956,4	64 689,6	143,9
вивіз сміття	112,8	207,5	183,9
Всього	149 892,7	212 528,0	141,8

Джерело: Головне управління статистики Одеської області

Як видно за наведених даних, у звітному періоді значною мірою зросла заборгованість населення перед підприємствами, які надають послуги з газопостачання та опалення, що, основним чином, спричинене низьким рівнем проплати населення за ці послуги у IV кварталі 2006 року, у зв'язку зі значним підвищенням тарифів на опалення та ціни газу протягом 2006 року .

Слід зазначити, що у зв'язку з низькою проплатою населення за житлово-комунальні послуги в IV кварталі 2006 року, у зв'язку з підвищенням тарифів житлово-комунальні послуги, існує імовірність зростання загальної суми боргу населення за житлово-комунальні послуги в наступних періодах.

У 2006 році до бюджету міста з Державного бюджету на погашення заборгованості минулих років з різниці в тарифах на житлово-комунальні послуги та їх собівартістю надійшла субвенція обсягом 20,4 млн. грн., що позитивно вплинуло на фінансовий стан комунальних підприємств, відповідно зменшилися збитки минулих періодів. Свідченням цього, є зростання в 2006 році, порівняно з 2005 роком, суми надходжень бюджету міста від сплати податку на прибуток комунальних підприємств та частини прибутку комунальних підприємств, що відраховується до бюджету міста на 25,7% та 68,8%, відповідно.

Слід зазначити, що за лютий-грудень 2006 року прострочена кредиторська заборгованість комунальних підприємств скоротилась на 9% та станом на 01.01.2007 р. складає 15,2 млн. грн.

У 2005 році сесія Одеської міської ради прийняла рішення про надання дозволу на відкриття кредитних ліній комунальним підприємствам міста під заставу комунального майна. Станом на 01.01.2007 року непогашені залишки за кредитами взятими протягом 2005-2006 років мають два комунальні підприємства – КП «Тепло забезпечення міста», КП «Міські дороги», на загальну суму 89,6 млн. грн.

Однією з основних проблем житлово-комунальних господарства залишається підтримання беззбиткового функціонування підприємств, що надають послуги з водо-, теплопостачання, утримання будинків та прибудинкових територій, шляхом впровадження тарифів, які на 100% відшкодовуватимуть витрати. Впродовж 2006 року Одеською міською радою у зв'язку з загальнодержавним підвищенням ціни за газ були розроблені та введені нові економічно обгрунтовані тарифи на комунальні послуги. У результаті чого станом на 01.01.2007 р. рівень покриття собівартості основних комунальних послуг тарифом в середньому складає 94,1%.

Проте слід зазначити, що в звітному періоді, не зважаючи на надходження субвенції з Державного бюджету на заходи щодо погашення заборгованості громадян за житлово-комунальні послуги та енергоносії в рахунок часткової компенсації втрат від знецінення грошових заощаджень обсягом 8,5 млн. грн., на 41,8% зросла заборгованість населення за житлово-комунальні послуги. Це було спричинене, переважно, низьким рівнем проплати населення за ці послуги у IV кварталі 2006 року у зв'язку зі значним підвищенням тарифів на опалення та ціни газу протягом 2006 року.

Крім того, в 2006 році до бюджету міста з Державного бюджету на погашення заборгованості минулих років з різниці в тарифах на житлово-комунальні послуги та їх собівартістю надано субвенцію обсягом 20,4 млн. грн., що позитивно вплинуло на фінансовий стан комунальних підприємств, адже дозволило покрити збитки минулих періодів.

1.4. Інвестиційна активність та зовнішньоекономічна діяльність

1.4.1. Інвестиційна діяльність

За 2006 рік підприємствами та організаціями усіх форм власності за рахунок усіх джерел фінансування освоєно 3 784,2 млн. грн. інвестицій в основний капітал, що на 20,3% (в порівняних цінах на 5,4%) більше, порівняно з 2005 роком. В розрахунку на одного жителя обсяг інвестицій в основний капітал дорівнює 3 782,3 грн., що на 40,8% більше за середнє значення по країні в цілому.

Основними джерелами інвестицій з основний капітал залишаються власні кошти підприємств й організацій та кошти населення, за рахунок яких впродовж звітнього періоду було освоєно 45,9% та 30,4% усього обсягу інвестиційних коштів відповідно. На противагу цьому, в звітному періоді в структурі інвестицій в основний капітал спостерігається значне скорочення коштів державного бюджету.

Таблиця.1.8. Структура інвестицій в основний капітал за 2005-2006 року, у фактичних цінах

Показник	2005 рік		2006 рік		Темп росту, %
	млн. грн.	%	млн. грн.	%	
Всього	3 145,6	100,0	3 784,2	100,0	120,3
Кошти Державного бюджету	424,6	13,5	134,6	3,6	31,7
Кошти місцевого бюджету	25,4	0,8	47,4	1,3	186,6
Власні кошти підприємств та організацій	1 395,6	44,4	1 736,1	45,9	124,4
Кошти іноземних інвесторів	59,9	1,9	85,2	2,3	142,2
Кредити банків	579,9	18,4	625,6	16,5	107,9
Кошти вітчизняних інвестиційних компаній, фондів тощо	2,3	0,1	4,3	0,1	185,6
Інші джерела фінансування	657,7	22,2	1 151,0	30,4	175,0

Джерело: Виконавчий комітет Одеської міської ради

У звітному періоді спостерігається зростання інвестицій в основний капітал за всіма джерелами фінансування, окрім державного бюджету, обсяг коштів якого зменшився в 3 рази. Значне зростання інвестицій, які фінансуються з інших джерел фінансування обумовлене зростанням коштів населення, що спрямовуються на будівництво житла.

Впродовж 2006 року обсяг іноземних інвестицій зріс на 14,8% до 422,1 млн. дол. США, що в розрахунку на одного мешканця складає 421,8 дол. США, що на 7,2% нижче за середнє значення по країні за відповідний період. Тоді як у 2005 році Одеса випереджала країну на 5,7% за обсягом іноземних інвестицій в розрахунку на душу населення.

Таблиця 1.9 Галузева структура прямих іноземних інвестицій за 2005-2005 рр., млн. дол. США

Галузь	01.01.2006	питома вага, %	01.01.2007	питома вага, %	Темп росту/зниження, %
Сільське господарство	3,7	1,0	4,1	1,0	110,8
Промисловість	139,8	38,0	145,5	34,5	104,1
Будівництво	21,8	5,9	32,0	7,6	146,4
Оптова і роздрібна торгівля	50,9	13,8	57,9	13,7	113,8
Готелі і ресторани	13,9	3,8	16,5	3,9	118,3
Транспорт і зв'язок	60,6	16,5	71,4	16,9	117,9
Фінансова діяльність	9,5	2,6	11,0	2,6	116,6
Операції з нерухомістю здавання під найм та послуг юр. осіб	53,5	14,6	62,3	14,8	116,4
Охорона здоров'я та соціальна допомога	7,6	2,1	7,6	1,8	100,0
Колективні та громадські послуги	6,2	1,7	13,6	3,2	217,2
Всього	367,8	100,0	422,1	100,0	114,8

Джерело: Виконавчий комітет Одеської міської ради

Згідно з даними, наведеними вище, галузева структура іноземних інвестицій не зазнала суттєвих змін. Як і минулого року, основна сума іноземного капіталу припадає на промисловість. При цьому, слід зазначити, що в звітному періоді спостерігається значне зростання іноземних інвестицій в таких галузях, як «Будівництво» та «Колективні та громадські послуги».

Таблиця 1.10 Географічна структура іноземних інвестицій за 2005-2006 рр., млн. дол. США

Країни	01.01.2006	питома вага, %	01.01.2007	питома вага, %	Темп росту/зниження, %
Віргінські та Британські острови	119,7	32,5	37,6	8,9	31,5
Кіпр	54,9	14,9	58,2	13,8	106,0
США	50,9	13,9	54,7	13,0	107,4
Нідерланди	25,3	6,9	126,2	29,9	499,2
Великобританія	20,2	5,5	23,1	5,5	114,6
Домініка	11,9	3,2	14,8	3,5	123,7
Німеччина	8,7	2,4	14,2	3,4	163,4
Греція	8,2	2,2	8,2	2,0	100,1
Ізраїль	8,1	2,2	11,3	2,7	138,8
Інші	59,8	16,3	73,7	17,5	123,2
Всього	367,8	100,0	422,1	100,0	114,8

Джерело: Виконавчий комітет Одеської міської ради

У звітному періоді спостерігається значна зміна географічної структури іноземних інвестицій, залучених підприємствами міста, що, зокрема, спричинене скороченням більше ніж в 3 рази обсягу прямих іноземних інвестицій з Віргінських та Британських островів, та збільшенням майже у 5 разів сума іноземного капіталу, залученого з Нідерландів.

Впродовж 2006 року в результаті реалізації інвестиційних проектів на території ВЕЗ «Порто-Франко» в економіку м. Одеси було залучено іноземних та вітчизняних інвестицій на загальну суму 6 060,3 тис. дол. США., проти 158,7 тис. дол. США в 2005 році. Освоєно інвестицій на 1 134,6 тис. дол. США, реалізовано продукції на 51 209,5 тис. грн., створено 13 робочих місць. Від реалізації інвестиційних проектів в звітному періоді, до бюджетів усіх рівнів надійшло податків та зборів на загальну суму 13 881,0 тис. грн.

Протягом 2001-2005 року в межах ВЕЗ «Порто-Франко» проводилась реалізація 5 великих інвестиційних проектів: ТОВ «Олімпекс Купе Інтернешнл» (проекти «Перевантажувальний комплекс мінеральних добрив на карантинному молу» та Універсальний перевантажувальний комплекс на причалах № 3 та № 4) на загальною вартість 9,0 млн. дол. США; ДП «Пріст Ойл-Україна» (проект «Перевантажувальний комплекс індустріальних масел в тилу причалів №№5,6») загальною вартість 4,0 млн. дол. США; ТОВ «Телекомунікаційні технології» (проект «Виробництво радіоелектронної апаратури в ВЕЗ «Порто-Франко») загальною вартість 4,7 млн. дол. США; Одеський морський торговий порт (проект «Контейнерний термінал ВЕЗ «Порто-Франко») загальною вартість 8,1 млн. дол. США. На сьогодні всі ці проекти успішно реалізовані.

У 2005 році відповідно до проекту розвитку інфраструктури міста Одеська міська рада розпочала підготовчі роботи щодо залучення позики Світового банку обсягом 28,4 млн. дол. США на розвиток системи водопостачання та водовідведення. Термін користування цією позикою складає 20 років, погашення кредиту

передбачається проводити протягом 15 років починаючи з 6-го року користування кредитною лінією. На сьогодні цей проєкт перебуває на етапі підписання проєктних угод.

Крім того, за посередництвом Глобального екологічного фонду ведуться переговори щодо отримання гранту в розмірі 7,0 млн. дол. США на реабілітацію систем водовідведення в Одеському регіоні, з яких 5,0 млн. дол. США планується виділити безпосередньо на систему водовідведення м. Одеси. Головною умовою отримання цього гранту є підписання Урядом України угоди на кредитування комунального господарства України на суму не менше 100,0 млн. дол. США.

Як і в попередніх періодах, в місті спостерігається відносно високий рівень інвестиційної активності. Підприємствами міста за 2006 рік було освоєно інвестицій в основний капітал на 3 784,2 млн. грн., що на 20,3% (в порівняних цінах на 5,4%) більше, ніж у 2005 році.

Основними джерелами інвестицій з основний капітал залишаються власні кошти підприємств й організацій та кошти населення. При чому обсяг та питома вага останніх протягом звітного періоду значною мірою зросла.

З результатами звітного періоду спостерігається подальше зростання обсягу іноземних інвестицій, що залучаються в економіку міста. За 2006 рік їх сума зросла на 14,8% до рівня 422,1 млн. дол. США, що в розрахунку на одного мешканця складає 421,8 дол. США. Слід зазначити, що за обсягом іноземних інвестицій на одного мешканця в звітному періоді Одеса поступається середньому значенню по Україні на 7,2%, тоді як у 2005 році випереджала за цим показником країну.

Провідне місце в галузевій структурі іноземних інвестицій продовжує посідати промисловість, питому вага якої в загальному обсязі іноземного капіталу складає 34,5%. На протилугу відносної стабільності галузевої структури іноземних інвестицій, в 2006 році спостерігаються значні зміни в їх географічній структурі. Так, значною мірою скоротився обсяг і питома вага прямих іноземних інвестицій з Віргінських та Британських островів, тоді збільшився з Нідерландів.

1.4.2. Капітальне будівництво

За результатами 2006 року забудовниками усіх форм власності введено в експлуатацію 246 житлових будівель загальною площею 449,6 тис. кв. м, що на 77,5% більше порівняно з 2005 роком. На сьогодні 90,6% введеного в експлуатацію житла в Одеській області припадає на місто Одесу. В розрахунку на 1000 осіб площа введеного в експлуатацію житла перевищує середнє значення по країні за відповідний період в 2,5 рази та складає 449,4 кв. м.

В загальному обсязі введеного в експлуатації житла 12,3 % припадає на індивідуальних забудовників. Порівняно з 2005 роком, обсяги індивідуального житлового будівництва зросли на 18,0%.

Відповідно до концепції генерального плану розвитку міста обсяг житлового будівництва до 2015 року має становити 3,5 млн. кв. м, з яких 2,5 млн. кв. м – багатоквартирні житлові будинки.

Активне будівництво відбувається переважно внаслідок стабільного підвищення попиту на нерухомість, як один з надійних інструментів збереження та примноження капіталу. Адже з огляду на туристичний потенціал міста та поступовий розвиток міської інфраструктури, Одеса стає все більш привабливим місцем для життя, ведення бізнесу і відпочинку, що забезпечує стабільне зростання цін на житлову та нежитлову нерухомість міста. Серед інших причин збільшення вартості нерухомості можна віднести підвищення цін на будівництво, енергоносії і перевезення, міграцію жителів сільських районів до м. Одеси.

На вторинному ринку житла Південного регіону Одеса посідає перше місце за вартістю житла. Так, станом на початок лютого 2007 року вартість на вторинному ринку нерухомості двокімнатної квартири коливається від 45,0 до 220,4 тис. дол. США. У залежності від району та кількості кімнат у квартирі, вартість 1 кв. м коливається від 1 229,0 – 1 873,0 дол. США.

У свою чергу станом на кінець 2006 року м. Одеса займає четверте місце по вартості офісної нерухомості серед великих міст України. Середня вартість якої становить 1 389 дол. США за кв. м. Крім того постійно зростає вартість торгових площ, на сьогодні у центрі Одеси вартість 1 кв. м орієнтовно складає 1 900 дол. США, а в середньому по місту – 1 500 дол. США.

Обсяг введеного в експлуатацію житла за даними 2006 року складає 449,6 тис. кв. м, що на 77,5 % більше, ніж за відповідний період минулого року. У розрахунку на 1000 осіб зазначений показник перевищує середнє значення по країні в 2,5 рази.

Збільшення обсягів будівельних робіт відбувається переважно внаслідок стабільного підвищення попиту на нерухомість, як один з надійних інструментів збереження та примноження капіталу.

1.4.3. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств і організацій

Впродовж 2006 року в м. Одесі спостерігається скорочення обсягів зовнішньої торгівлі. Так, за результатами звітної періоду зовнішньоторговельний оборот становить 2 506,3 млн. дол. США., темп росту до попереднього року складає 92,3%. При цьому експорт скоротився на 19,2%, тоді як обсяг імпорту майже не змінився. Крім того, у звітному періоді експорт послуг в перше за останні роки перевищив експорт товарів (на 41,8%) за рахунок різкого зменшення обсягу останніх. В

розрахунку на одного мешканця сума зовнішнього товарообороту дорівнює 2 205,0 дол. США, що на 40,1% більше за середнє значення по Україні за відповідний період. Скорочення зовнішньої торгівлі як і скорочення обсягів реалізації в звітному періоді пов'язане, переважно, з реконструкцією на ВАТ «Лукойл-ОНПЗ». Це, в свою чергу, призвело і до змін в товарній структурі зовнішньоекономічної діяльності.

Зовнішня торгівля товарами

У звітному періоді експорт товарів скоротився майже вдвічі, тоді як імпорт майже не змінився. При цьому питома вага імпорту в структурі зовнішньої торгівлі товарами зростає з 70,0 до 80,5%. Детальну товарну структуру зовнішньої торгівлі товарами наведено нижче (Таблиця 1.11)

Таблиця 1.11. Товарна структура зовнішньої торгівлі за результатами 2005-2006 р., млн. дол. США

	Експорт					Імпорт				
	2005 рік, млн. грн.	питома вага, %	2006 рік, млн. грн.	питома вага, %	У % 2006 рік до 2005 року	2005 рік, млн. грн.	питома вага, %	2006 рік, млн. грн.	питома вага, %	У % 2006 рік до 2005 року
Всього в т. ч.	639,9	100,0	367,8	100,0	57,5	1 522,1	100,0	1 519,0	100,0	99,8
Мінеральні продукти	304,4	47,6	0,6	0,2	0,2	443,7	29,2	85,5	5,6	19,3
Продукція харчової промисловості та сільгосппродукція	119,5	18,7	133,5	36,3	111,7	159,0	10,4	218,9	14,4	137,6
Недорогоцінні метали та вироби з них	118,0	18,4	108,7	29,5	92,1	80,1	5,3	127,6	8,4	159,3
Механічне устаткування та прилади	49,8	7,8	65,8	17,9	132,0	148,9	9,8	307,6	20,2	206,5
Продукція хімічної та пов'язані з нею галузі промисловості	16,8	2,6	20,8	5,7	124,0	103,6	6,8	66,3	4,4	64,0
Транспортні засоби та шляхове обладнання	7,6	1,2	9,4	2,6	123,4	55,3	3,6	93,7	6,2	169,3
Текстиль та вироби з текстилю	6,4	1,0	4,9	1,3	77,5	186,0	12,2	172,2	11,3	92,6
Деревина і вироби з неї, маса деревини та інших волокнистих целюлозних матеріалів	4,6	0,7	6,3	1,7	135,6	23,6	1,5	25,9	1,7	109,9
Прилади і апарати оптичні, для фотографування або кінематографії; апарати медико-хірургічні; годинники ; музичні інструменти	4,3	0,7	4,7	1,3	111,0	18,0	1,2	17,0	1,1	94,5
Полімерні матеріали, пластмаси та каучук	2,0	0,3	2,9	0,8	148,5	69,0	4,5	109,1	7,2	158,0
Шкіряна і хутряна сировина та вироби з неї	0,6	0,1	4,1	1,1	641,8	7,9	0,5	12,5	0,8	158,6
Взуття, головні убори та парасольки	0,3	0,0	0,5	0,1	188,1	136,7	9,0	143,9	9,5	105,3
Вироби з каменю гіпсу, цементу, кераміки, скла	0,2	0,0	0,5	0,1	227,6	35,3	2,3	54,1	3,6	153,4
Інше	5,3	0,8	5,0	1,4	93,9	54,9	3,6	81,6	5,4	148,6

Джерело: Виконавчий комітет Одеської міської ради

Як видно з наведених даних, порівняно з 2005 роком, у звітному періоді зовнішня торгівля товарами характеризується різким скороченням обсягу та питомої ваги мінеральних продуктів, а також зменшенням текстильної продукції, що пояснюється підвищенням конкуренції на світовому ринку. Крім того, у 2006 році скоротився експорт недорогоцінних металів та виробів з них. У структурі імпорту спостерігається різке зростання обсягу та питомої ваги механічного устаткування й приладів у зв'язку з оновленням обладнання на підприємствах текстильної та харчової промисловості, а також розширенням діяльності Одеського морського торговельного порту.

Впродовж 2006 року зазнала змін і географічна структура зовнішньої торгівлі (Таблиця 1.12).

Таблиця 1.12. Зовнішня торгівля товарами за географічної структурою 2005-2006 року, млн. дол. США

Країна	Експорт					Імпорт				
	2005 рік, млн. грн.	питома вага, %	2006 рік, млн. грн.	питома вага, %	У % 2006 рік до 2005 року	2005 рік, млн. грн.	питома вага, %	2006 рік, млн. грн.	питома вага, %	У % 2006 рік до 2005 року
Всього в т. ч.	639,9	100,0	367,8	100,0	57,5	1 522,1	100,0	1 519,0	100,0	99,8
Країни СНД, в тому числі	214,2	33,5	189,4	51,5	88,4	573,2	37,7	215,6	14,2	37,6
Молдова	91,3	14,3	33,4	9,1	36,5	24,7	1,6	38,7	2,5	156,6
Російська Федерація	82,2	12,8	98,5	26,8	119,9	520,9	34,2	139,2	9,2	26,7
Європа, в т. ч.	297,5	46,5	178,4	48,5	60,0	272,6	17,9	329,3	21,7	120,8
Швейцарія	131,7	20,6	2,2	0,6	1,6	8,7	0,6	12,8	0,8	146,8
Італія	52,5	8,2	5,1	1,4	9,8	27,1	1,8	39,1	2,6	144,1
Іспанія	23,4	3,7	10,1	2,8	43,3	7,8	0,5	16,1	1,1	204,9
Великобританія	15,8	2,5	22,5	6,1	142,2	14,7	1,0	16,5	1,1	112,3
Німеччина	13,3	2,1	10,4	2,8	78,5	53,9	3,5	65,3	4,3	121,1
Нідерланди	5,3	0,8	22,2	6,0	420,9	5,0	0,3	8,4	0,6	169,2
Румунія	12,8	2,0	3,6	1,0	27,9	13,9	0,9	18,8	1,2	135,0
Азія, в т. ч.	103,0	16,1	38,6	10,5	37,5	616,2	40,5	903,1	59,5	146,6
Туреччина	58,7	9,2	9,8	2,7	16,7	112,6	7,4	137,3	9,0	122,0
Китай	1,9	0,3	2,8	0,8	148,0	369,0	24,2	584,9	38,5	158,5
Африка	11,8	1,8	16,5	4,5	139,8	16,8	1,1	19,8	1,3	117,5
Америка, в т. ч.	13,2	2,1	16,0	4,4	121,7	42,6	2,8	49,4	3,3	116,2
Сполучені Штати Америки	8,7	1,4	11,1	3,0	127,5	17,4	1,1	23,9	1,6	137,4

Джерело: Виконавчий комітет Одеської міської ради

Як видно з наведених даних, обсяг продажу товарів підприємствами міста Одеси до основних іноземних країн-споживачів, окрім Росії, у 2006 році скоротився. У структурі імпорту порівняно з іншими країнами постачальниками значно зріс обсяг та питома вага Китаю та Туреччини, тоді як Росії зменшився. Скорочення зовнішнього товарообороту між Одеськими та Російським компаніями пов'язане з впровадженням більш жорстких правил ввозу до Росії деяких видів продукції.

Зовнішня торгівля послугами

У 2006 році, порівняно з 2005 роком зовнішня торгівля послугами зросла на 11,7% до 619,5 млн. дол. США за рахунок збільшення як імпорту так і експорту послуг. Слід зазначити, що сальдо зовнішньої торгівлі послуг за звітний період зросло з 365,1 до 424,1 млн. грн. Детальну галузеву структуру зовнішньої торгівлі послуг наведено нижче (Таблиця 1.13)

Таблиця 1.13 Структура зовнішньої торгівлі за видами послуг 2005-2006 рр., тис. дол. США

	Експорт					Імпорт				
	2005 рік, млн. грн.	питома вага, %	2006 рік, млн. грн.	питома вага, %	У % 2006 рік до 2005 року	2005 рік, млн. грн.	питома вага, %	2006 рік, млн. грн.	питома вага, %	У % 2006 рік до 2005 року
Всього	460,2	100,0	521,8	100,0	113,4	94,5	100,0	97,7	100,0	103,3
Транспортні послуги	414,2	90,0	468,3	89,7	113,1	72,5	76,7	67,6	69,2	93,3
Різні ділові, професійні та технічні послуги	23,2	5,0	24,9	4,8	107,7	5,9	6,2	6,5	6,7	111,0
Подорожі	11,8	2,6	14,2	2,7	119,8	4,0	4,2	5,6	5,8	140,4
Інші	11,1	2,4	14,4	2,8	130,1	12,1	12,8	17,9	18,3	147,6

Джерело: Виконавчий комітет Одеської міської ради

Провідне місце у структурі зовнішньої торгівлі послугами і надалі посідають транспортні послуги, питома вага яких складає майже 90,0%, що обумовлено діяльністю Одеського морського торговельного порту та КП «Міжнародний аеропорт «Одеса».

Географічна структура зовнішнього товарообороту послуг в 2006 році також не зазнала суттєвих змін. Детальну структуру зовнішньої торгівлі послуг наведено нижче (Таблиця 1.14).

Таблиця 1.14 Географічна структура зовнішньої торгівлі послугами 2005-2006 рр., тис. млн. грн.

	Експорт					Імпорт				
	2005 рік, млн. грн.	питома вага, %	2006 рік, млн. грн.	питома вага, %	У % 2006 рік до 2005 року	2005 рік, млн. грн.	питома вага, %	2006 рік, млн. грн.	питома вага, %	У % 2006 рік до 2005 року
Всього в т. ч.	460,2	100,0	521,8	100,0	113,4	94,5	100,0	97,7	100,0	103,3
Країни СНД, в т. ч.	36,3	7,9	43,3	8,3	119,1	12,9	13,7	14,9	15,2	114,9
Російська Федерація	13,5	2,9	16,6	3,2	123,4	5,3	5,6	8,0	8,2	149,9
Грузія	17,0	3,7	16,1	3,1	95,0	6,5	6,9	4,9	5,0	74,9
Європа, в т. ч.	235,7	51,2	239,9	46,0	101,8	57,1	60,4	53,3	54,5	93,2
Швейцарія	41,0	8,9	34,5	6,6	84,0	2,3	2,4	2,7	2,8	121,3
Данія	39,6	8,6	53,0	10,2	133,7	2,8	3,0	2,9	2,9	101,1
Великобританія	29,0	6,3	25,0	4,8	86,3	5,6	5,9	5,4	5,5	96,9
Греція	25,5	5,5	24,0	4,6	94,0	0,8	0,9	1,0	1,1	128,3
Болгарія	7,8	1,7	10,0	1,9	129,1	4,4	4,6	10,9	11,1	248,9
Франція	5,5	1,2	8,8	1,7	158,3	15,4	16,3	2,8	2,8	18,0
Азія	92,5	20,1	125,9	24,1	136,1	17,5	18,5	20,0	20,5	114,4
Африка	21,0	4,6	21,1	4,0	100,5	0,2	0,3	0,1	0,1	22,8
Америка в т. ч.	72,1	15,7	89,2	17,1	123,7	6,3	6,7	8,8	9,0	138,6
Сполучені Штати Америки	36,9	8,0	41,1	7,9	111,4	3,3	3,5	5,0	5,1	149,4

Джерело: Виконавчий комітет Одеської міської ради

Згідно з наведеною таблицею, в географічній структурі переважають країни Європи, при цьому загальний експорт до них зростає, а імпорт скорочується. Необхідно відзначити, що в 2006 році спостерігається значне зростання обсягу послуг, які надаються підприємствами та організаціями міста партнерам з Кіпру та Туреччини.

Впродовж 2006 року зовнішній товарооборот м. Одеси скоротився на 7,7% до 2 506,3 млн. дол. США. При цьому експорт зменшився на 19,2%, тоді як обсяг імпорту майже не змінився. Крім того, у звітному періоді експорт послуг вперше за останні роки перевищив експорт товарів за рахунок різкого зменшення обсягу останніх. В розрахунку на одного мешканця сума зовнішнього товарообороту дорівнює 2 205,0 дол. США, що на 40,1% більше за середнє значення по Україні за відповідний період.

Реконструкція на найбільшому підприємстві призвела і до змін в товарній та географічній структурі зовнішньої торгівлі. Зокрема різко скоротився як імпорт, так і експорт мінеральних продуктів, що, у свою чергу, призвело до збільшення питомої ваги всіх інших груп товарів. У звітному періоді скоротився обсяг продажу товарів підприємствами міста Одеси до всіх основних іноземних країн-споживачів, окрім Росії. У структурі імпорту порівняно з іншими країнами постачальниками значно зріс обсяг та питома вага Китаю та Туреччини, тоді як Росії зменшився. Структура зовнішньої торгівлі послугами в аналізованому періоді не зазнала суттєвих змін.

1.5. Комунальна власність і земельні відносини

Земельні ресурси

Рішенням Одеської міської ради від 06.03.2006 р. № 5282-IV затверджена Міська цільова програма проведення інвентаризації першочергових масивів земель міста Одеси на 2006 рік. За результатами звітного періоду повністю виконані роботи по створенню попередньої семантичної та картографічної бази даних земельних ділянок м. Одеси та проінвентаризовано 22,2% земельного фонду міста, який складає 16 242 га. Виконання зазначеної програми дозволить ефективніше використовувати земельні ресурси, які знаходяться у розпорядженні міста та, як результат, збільшити надходження до бюджету міста від плати за землю.

За результатами 2006 року обсяг надходжень бюджету від оренди земельних ділянок несільськогосподарського призначення, що знаходяться у комунальній власності зріс на 77,4%, що зумовлено, переважно, зростанням кількості договорів оренди. Так, кількість договорів оренди, які пройшли державну реєстрацію у 2006 році збільшилась у порівнянні з 2005 роком на 77 договорів та склала 782. Згідно рішення Одеської міської ради від 15.07.2005р. №4247-IV управлінням земельних ресурсів при оформленні договорів оренди земельних ділянок застосовується договірна річна орендна плата у розмірі не більше 10 відсотків та не

нижче відсотку від нормативної грошової оцінки, встановлених рішеннями Одеської міської ради від 26.03.03р. №1061-ІУ та від 11.07.03 р. №1310-ІУ, відповідно до цільового призначення земельних ділянок. Згідно зі ст. 23 Закону України «Про плату за землю» грошова оцінка земельних ділянок щорічно станом на 1 січня уточнюється на коефіцієнт індексації, у 2006 році він становив 1,035.

Формування та розвиток міського ринку землі у 2006 році здійснювались шляхом реалізації заходів з приватизації земельних ділянок юридичними особами та купівлі-продажу фізичними особами – суб'єктами підприємницької діяльності. Так, у звітному періоді було продано 41 земельну ділянку несільськогосподарського призначення, що знаходилась у комунальній власності, загальною площею 19,6 га. При цьому приватизація земельних ділянок здійснювалась за двома напрямками: через прямий продаж безпосередньо землекористувачам та через земельні торги.

У звітному періоді безпосередньо землекористувачам продано 16 земельних ділянок загальною площею 7,45 га, в результаті чого до бюджету міста надійшло 10 671,5 тис. грн.

За результатами земельних аукціонів продано 25 земельних ділянок, загальною площею 12,16 га на суму 94 844,6 тис. грн., відрахування до міського бюджету – 85 360,1 тис. грн. Фактично до бюджету міста протягом аналізованого періоду надійшло 68 094,5 тис. грн., залишок несплачених коштів обсягом 17 265,6 тис. грн., буде перерахований платниками у січні 2007 року, відповідно до умов договору купівлі-продажу земельних ділянок. Загалом в 2006 році проведено 8 земельних аукціонів, на яких суб'єктам підприємницької діяльності було запропоновано до продажу 57 земельних ділянок під забудову.

Найбільш активно продавались вільні землі під забудову об'єктами торгівлі, готельного господарства, житла, курортно-рекреаційного призначення.

Наявність конкуренції між покупцями дозволила загальній ціні продажу всіх земельних ділянок з аукціонів в 1,4 рази перевищити стартову ціну, по окремим ділянках ця цифра складає 6,8-9,4 рази. При цьому середня фактична ціна продажу за 1 сотку досягла 15,6 тис. дол. США. (довідково: максимальна 124,5 тис. дол. США за сотку, мінімальна – 1,4 тис. дол. США). Динаміку цін на землю несільськогосподарського призначення на вторинному ринку протягом 2003-2006 рр. (у районах узбережжя м. Одеси) наведено нижче.

Таблиця 1.15 Динаміку цін на землю несільськогосподарського призначення на вторинному ринку протягом 2003-2006 рр. (у районах узбережжя м. Одеси)

	2003 рік	2004 рік	2005 рік	2006 рік
Середня ціна продажу землі на вторинному ринку (тис. дол.США/100кв.м)	19,3	29,2	34,3	51,5
Темпи росту до попереднього періоду (%)	в 2,6 р.	152,0	118,0	150,2

Джерело: Виконавчий комітет Одеської міської ради

Слід зазначити, що дані аналізу залежності цін продажу від площі земельних ділянок вказують на те, що чим більша ділянка за розміром, тим менша її ціна в розрахунку на 1 кв. м. Це пояснюється існуючим співвідношенням попиту та пропозиції на різні за площею земельні ділянки і, відповідною, вищою ліквідністю менших за розміром об'єктів.

Основний капітал

Крім інвентаризації землі, в місті проводиться інвентаризація об'єктів комунальної власності. В результаті чого, 2006 року значно зросла кількість та площа об'єктів, що знаходяться у комунальній власності. Це у свою чергу дозволило збільшити кількість договорів оренди та, відповідно, суми надходжень бюджету від оренди об'єктів комунальної власності на 13,8%, до 36 838,6 тис. грн. Крім того, в червні 2006 року були підняті ставки на оренду об'єктів комунальної власності.

У 2006 році було приватизовано 253 об'єкта комунальної власності загальною площею 52,4 тис. кв. м, а результаті чого до бюджету міста надійшло коштів на суму 104 221,5 тис. грн., з яких майже половину доходів (47,2 %) забезпечено продажем 32 найбільших об'єктів загальною площею 23,1 тис. кв. метрів на суму 49 239,4 тис. грн. (без ПДВ). Крім того, у звітному періоді Одеською міською радою було продано пакет акцію ВАТ «Фармація» на суму 20,5 млн. грн. Динаміку продажу об'єктів комунальної власності (кількість, площа та ціна) у 2004-2007 рр. наведено нижче.

Таблиця 1.16 Динаміку продажу об'єктів комунальної власності (кількість, площа та ціна) в 2004-2007 рр.

Період	Кількість об'єктів	Загальна площа, кв. м.	Загальна вартість, тис. грн.	Середня вартість 1 кв. м., грн.
2004 рік	262	65 099,7	95 047,4	1 460,0
2005 рік	135	31 882,4	60 067,4	1 886,0
2006 рік	253	52 400,0	104 221,5	1 988,9
2007 рік*	208	110 020,4	198 000,0	1 800,0
Всього	858	259 402,5	353 114,8	-

* - прогнозні данні

Джерело: Виконавчий комітет Одеської міської ради

У звітному періоді порівняно з 2005 роком обсяг надходжень до бюджету міста від приватизації та відчуження об'єктів комунальної власності зріс в 1,7 рази у зв'язку зі збільшенням продажу об'єктів комунальної власності та зростанням вартості продажу. Крім того, у 2005 році протягом I кварталу Рішенням Одеської міської ради було накладено мораторій на продажу об'єктів комунальної власності.

2. БЮДЖЕТ МІСТА

2.1. Агрегований бюджет міста Одеси протягом 2005 – 2006 років

Для повного та всебічного вивчення показників бюджету міста Одеси, його представлено у форматі бюджетного балансу (Таблиця 2.1).

Таблиця 2.1. Бюджет міста Одеси представлений у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2005			2006		
	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом
Податкові надходження	488 268,5	15 052,1	503 320,6	629 627,7	19 252,1	648 879,8
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	49 964,6	56 633,7	106 598,3	140 753,7	164 506,4	305 260,1
Отримані трансферти без урахування внутрішніх трансфертів та трансфертів до спеціального фонду	120 092,5	14 871,9	134 964,4	151 786,9	28 932,9	180 719,8
Операційні надходження всього	658 325,6	86 557,7	744 883,3	922 168,3	212 691,4	1 134 859,7
Поточні видатки	439 113,0	47 942,8	487 055,8	604 451,3	50 835,1	655 286,4
Субсидії та поточні трансферти	190 064,4	53 808,1	243 872,5	257 321,9	84 380,2	341 702,1
Операційні видатки всього	629 177,4	101 750,9	730 928,3	861 773,2	135 215,2	996 988,4
Операційний баланс	29 148,2	-15 193,2	13 955,0	60 395,1	77 476,2	137 871,3
Фінансовий дохід	0,0	0,0	0,0	5,5	0,0	5,5
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	6 220,7	0,0	6 220,7	16 449,1	0,0	16 449,1
Фінансовий баланс	-6 220,7	0,0	-6 220,7	-16 443,6	0,0	-16 443,6
Поточний баланс	22 927,5	-15 193,2	7 734,3	43 951,5	77 476,2	121 427,7
Капітальні надходження	0,0	145 376,2	145 376,2	41,6	214 570,9	214 612,5
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	0,0	4 967,6	4 967,6	30 990,6	4 794,5	35 785,1
Капітальні надходження всього	0,0	150 343,8	150 343,8	31 032,2	219 365,4	250 397,6
Капітальні видатки	17 592,4	100 529,8	118 122,2	56 191,9	181 063,1	237 255,0
Капітальні трансферти без трансфертів до бюджету розвитку	563,8	26 944,6	27 508,4	7 714,7	34 795,3	42 510,1
Капітальні трансферти до бюджету розвитку	4 944,5	0,0	4 944,5	4 794,5	0,0	4 794,5
Капітальні видатки всього	23 100,7	127 474,4	150 575,1	68 701,1	215 858,5	284 559,6
Капітальний баланс	-23 100,7	22 869,4	-231,3	-37 668,9	3 506,9	-34 162,0
Баланс після капітальних видатків	-173,2	7 676,2	7 503,0	6 282,5	80 983,1	87 265,7
Надання пільгових кредитів громадянам на будівництво житла (з урахуванням повернення	94,0	0,0	94,0	600,0	-14,6	585,4
Профіцит/дефіцит	-267,2	7 676,2	7 409,0	5 682,5	80 997,7	86 680,2
Фінансування	267,2	-7 676,2	-7 409,0	-5 682,5	-80 997,7	-86 680,2

Джерело: Фінансове управління Одеської міської ради

Виходячи з даних, наведених вище, за результатами 2006 року, як і протягом попередніх бюджетних періодів, місто зберігає позитивний операційний баланс бюджету. При цьому його розмір зріс майже в 10 разів, порівняно з 2005 роком, до

137,9 млн. грн. Зростання обсягу платіжного балансу забезпечується збільшенням обсягу інших неподаткових надходжень, зокрема плати по договорам за право забудови та доходів фондів охорони навколишнього природного середовища. Але слід зауважити, що впродовж 2006 року фінансування поточних видатків бюджету супроводжувалося касовими розривами, на покриття яких у звітному періоді залучались короткотермінові позички з єдиного казначейського рахунку на загальну суму 23,5 млн. грн. Для порівняння, у 2005 році було залучено та погашено короткотермінових позичок на суму 40,0 млн. грн.

Зростання дефіциту фінансового балансу в 2006 році з 6,2 млн. грн. до 16,4 млн. грн. пов'язано із зростанням витрат на обслуговування боргу внаслідок розміщення облігацій внутрішньої місцевої позики Одеської міської ради наприкінці 2005 року. Оскільки місто майже не має фінансового доходу, дефіцит фінансового балансу перекидається за рахунок профіциту операційного балансу.

За підсумками 2006 року внаслідок того, що темпи росту капітальних видатків перевищують темпи росту капітальних доходів як за спеціальним так і за загальним фондом негативне значення капітального балансу зросло з 0,2 до 34,2 млн. грн. Ця сума була повністю покрита за рахунок позитивного значення поточного балансу. При цьому, необхідно відзначити, зростання обсягу субсидій та трансфертів на здійснення капітальних трансфертів за результатами 2006 року, порівняно з 2006 роком, що спричинене надходженням до бюджету міста у звітному періоді субвенцій з Державного бюджету на збереження історичної забудови міста обсягом 26,9 млн. грн. та придбання вагонів для електротранспорту обсягом 4,1 млн. грн. Це, у свою чергу призвело до збільшення як капітальних надходжень, так і видатків.

Загалом, за результатами 2006 року бюджет м. Одеси виконано з профіцитом, зокрема, профіцит загального фонду складає 5,7 млн. грн., спеціального – 81,0 млн. грн. Порівняно з попереднім роком сума загального профіциту бюджету міста зросла в 11,7 разів до 86,7 млн. грн. Джерела фінансування бюджету міста Одеси наведено в наступній таблиці.

Таблиця 2.2. Джерела фінансування бюджету м. Одеси за 2005- 2006 рр., тис. грн.

ПОКАЗНИК	2005			2006 рік		
	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом
Фінансування	267,2	-7 676,2	-7 409,0	-5 682,5	-80 997,7	-86 680,2
Зміни залишків	9 715,6	-41 698,4	-31 982,8	-5 682,5	-56 921,0	-62 603,5
залишок на початок року	17 648,0	14 659,8	32 307,8	7 932,4	56 358,2	64 290,5
залишок на кінець року	7 932,4	56 358,2	64 290,5	13 614,9	113 279,1	126 894,0
Фінансування за рахунок банків	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Погашення	0,0	46 000,0	46 000,0	0,0	0,0	0,0
Залучення	0,0	46 000,0	46 000,0	0,0	0,0	0,0
Фінансування за рахунок казначейського рахунку	-9 450,5	0,0	-9 450,5	0,0	0,0	0,0
Залучення	40 000,0	0,0	40 000,0	23 474,0	0,0	23 474,0
Погашення	49 450,5	0,0	49 450,5	23 474,0	0,0	23 474,0
Фінансування за борговими операціями	0,0	125 041,6	125 041,6	0,0	0,0	0,0
Розміщення облігацій	0,0	125 041,6	125 041,6	0,0	0,0	0,0
Погашення зобов'язань	2,1	-91 019,4	-91 017,3	0,0	-24 076,7	-24 076,7

Джерело: Фінансове управління Одеської міської ради

Виконання бюджету міста в 2006 році зі значними профіцитом мало своє відображення у зростанні суми залишків як на рахунках бюджетних установ так і на рахунках бюджету міста. Так, залишки коштів загального фонду бюджету міста зросли з 7,9 млн. грн. до 13,6 млн. грн., спеціального фонду – з 56,3 млн. грн. до 113,3 млн. грн.

Необхідно відзначити, що впродовж 2005-2006 рр. міська влада провадить активну політику щодо впорядкування своїх зобов'язань за облігаціями, випущеними в 1997 році, а також, зобов'язань перед бюджетами інших рівнів. Так, в 2006 році за рахунок профіциту спеціального фонду бюджету міста було погашено внутрішніх зобов'язань Одеської міської ради обсягом 24,1 млн. грн., в тому числі:

- 15 903,9 тис. грн. – погашення зобов'язань Одеської міської ради за муніципальною позикою 1997 року;
- 5 320,0 тис. грн. – сплата боргів комунального підприємства «Одеські теплові мережі ВАТ «Одесагаз» відповідно до рішення Одеської міської ради від 20.04.2004 року № 2420-IV «Про доручення Одеському міському голові на підписання угоди»;
- 2 145,2 тис. грн. – сплата відсотків за користування кредитами, отриманих комунальним підприємствам Одеської міської ради, згідно з рішеннями Одеської міської ради від 15.07.2005 р. №4218-IV, від 15.07.2005 р. № 4219-IV та від 29.09.2006 р. № 320-V;

- 650,0 тис. грн. – погашення зобов'язань Одеської міської ради перед ДП «Одеський морський торговельний порт».

2.2. Виконання доходної частини бюджету м. Одеси впродовж 2006 року

Доходна частина бюджету міста за результатами 2006 року виконана в обсязі 1 380,5 млн. грн. (без врахування коштів, які передаються до бюджетів нижчих рівнів та з загального фонду в спеціальний), що складає 99,2% від затвердженого плану на 2006 рік з урахуванням змін.

Слід зазначити, що Одеською міською радою впродовж звітного періоду були внесені зміни до доходної частини бюджету міста на загальну суму 362,0 млн. грн., основним чином за рахунок трансфертів з Державного бюджету, переважна частина яких не була врахована в затвердженому бюджеті, а також частині інших неподаткових надходжень та доходів від операцій з капіталом.

Таблиця 2.3. Виконання доходної частини м. Одеси за 2005 - 2006 рр., тис. грн.

Показники	2005 р. виконання	Затверджено на 2006 рік	Затверджено на 2006 рік з урахуванням змін	2006 р. виконання	% до затвердженого з урахуванням змін плану на 2006 р.
Податкові надходження	503 320,6	628 347,0	643 656,2	648 879,8	100,8
<i>питома вага надходжень в загальній сумі доходів, %</i>	56,5	61,1	46,3	47,0	-
Неподаткові надходження	101 059,5	137 858,7	220 478,4	298 940,0	135,6
<i>питома вага надходжень в загальній сумі доходів, %</i>	11,4	13,4	15,8	21,7	-
Доходи від операцій з капіталом	145 376,2	225 020,6	298 062,2	214 612,5	72,0
<i>питома вага надходжень в загальній сумі доходів, %</i>	16,3	21,9	21,4	15,5	-
Цільові фонди	5 538,8	4 330,0	7 312,0	6 325,6	86,5
<i>питома вага надходжень в загальній сумі доходів, %</i>	0,6	0,4	0,5	0,5	-
Разом	755 295,1	995 556,3	1 169 508,8	1 168 757,9	99,9
Трансферти	134 964,4	33 675,3	221 701,5	211 710,4	95,5
<i>питома вага надходжень в загальній сумі доходів, %</i>	15,2	3,3	15,9	15,3	-
Разом доходів	890 259,5	1 029 231,6	1 391 210,3	1 380 468,3	99,2
Кошти, що передаються із загального фонду до спеціального	4 967,6	5 784,8	5 784,8	4 794,5	82,9
Всього	895 227,1	1 035 016,4	1 396 995,1	1 385 262,8	99,2

Джерело: Фінансове управління Одеської міської ради

Згідно з даними, наведеними у таблиці (Таблиця 2.3), у 2006 році порівняно з попереднім роком спостерігається часткова зміна структури доходної частини бюджету міста, а саме відбувається зростання обсягу та питомої ваги неподаткових

надходжень та офіційних трансфертів, тоді як питома вага податкових надходжень та доходів від операцій з капіталом зменшилась, незважаючи на збільшення їх суми. Зазначені зміни, насамперед, спричинені майже трикратним зростанням обсягу неподаткових надходжень впродовж звітного періоду, який зумовлений тим, що з 01.01.2006 р. до бюджету м. Одеси зараховуються кошти, залучені від забудовників на розвиток інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури згідно з договорами на право забудови, а також надходженням 99,5 млн. грн. до фондів охорони навколишнього природного середовища, зокрема як відшкодування збитків за розлив судновласницькою компанією нафти в акваторії Чорного моря.

Збільшення обсягу та питомої ваги трансфертів з Державного бюджету в уточненому бюджеті міста на поточний рік, порівняно з 2005 роком, основним чином, пов'язане зі зростанням обсягу соціально спрямованих субвенцій, та надходженням у звітному періоді субвенцій на погашення заборгованості минулих років з різниці в тарифах на житлово-комунальні послуги та їх собівартістю та на збереження, розвиток і реконструкцію історичної забудови та історико-культурної частини міст. Слід зауважити, що при складанні бюджету на 2006 рік не були враховані міжбюджетні трансферти, передбачені Законом про Державний бюджет на відповідний період, тому протягом 2006 року були внесені відповідні зміни.

Необхідно відзначити, що протягом 2006 року обсяг недоїмки бюджету міста за зобов'язаннями підприємств-платників скоротився на 21,6% і станом на 01.01.2007 року складає 4,2 млн. грн. При цьому зменшення загальної суми податкового боргу, відбулося виключно за рахунок скорочення на 35,9% заборгованості по платі за землю, питома вага якої у структурі недоїмки за результатами 2005 року дорівнювала 72,2%.

Аналіз виконання доходів загального фонду бюджету м. Одеси наведено в таблиці (Таблиця 2.4).

Таблиця 2.4. Виконання доходної частини загального фонду за 2005 - 2006 рр., тис. грн.

Найменування податків та зборів	2005 р. виконання	2006 рік план	Затвердже- но на 2006 рік із змінами	2006 р. виконання	% до затвердженого з урахуванням змін на 2006 р.
Разом делеговані доходи, з них:	403 085,2	511 048,9	511 048,9	524 393,5	102,6
питома вага делегованих доходів в загальній сумі доходів	61,2	68,2	51,8	55,0	-
Податок з доходів фізичних осіб	317 703,7	448 031,9	423 681,9	436 519,7	103,0
Плата за державну реєстрацію	922,0	950,0	950,0	1 023,4	107,7
Патенти на торгівлю	34 281,9	20 000,0	37 400,0	37 937,2	101,4
Єдиний податок	44 901,8	36 077,0	43 577,0	44 102,4	101,2
Державне мито	5 207,4	5 270,0	4 770,0	4 957,4	103,9
Адміністративні штрафи	0,0	720,0	670,0	-160,9	-24,0
Плата за видачу ліцензій та сертифікатів	68,4	0,0	0,0	14,3	-
Разом власні доходи, з них:	134 445,8	204 167,8	286 167,8	246 035,0	86,0
питома вага власних доходів в загальній сумі доходів	20,4	27,3	29,0	25,8	-
Податок на прибуток підприємств комунальної власності	6 972,9	7 000,0	6 648,1	8 767,6	131,9
Плата за землю	61 525,1	77 294,9	76 989,9	77 565,6	100,7
Податок на промисел	287,3	220,0	240,5	259,0	107,7
Місцеві податки та збори	21 605,4	22 673,2	23 068,8	23 429,1	101,6
Частина прибутку комунальних підприємств	2 840,4	5 784,8	5 784,8	4 794,5	82,9
Плата за оренду майнових комплексів та іншого майна, що у комунальній власності	32 365,9	35 879,5	36 739,5	36 838,6	100,3
Інші надходження, з них:	8 848,8	55 315,4	136 654,6	94 318,8	69,0
послуги за рекламу	8 116,0	11 315,4	13 115,4	13 120,0	43,7
надходження плати по договорам за право забудови	0,0	44 000,0	123 400,0	77 422,3	50,0
Всього загального фонду без урахування трансфертів	537 531,0	715 216,7	797 216,7	770 428,5	96,6
Разом міжбюджетні трансферти	120 092,5	33 675,3	188 559,5	182 777,5	96,9
питома вага міжбюджетних трансфертів в загальній сумі доходів	18,2	4,5	19,1	19,2	-
Дотації	16 547,0	6 675,3	7 415,6	7 415,6	100,0
Субвенції	103 545,5	27 000,0	181 143,9	175 361,9	96,8
Всього	658 325,6	748 892,0	985 776,2	953 206,0	96,7

Джерело: Фінансове управління Одеської міської ради

Фактичні доходи загального фонду за 2006 року дорівнюють 953,2 млн. грн., що складає 96,7% уточненого плану на відповідний рік. Зокрема, річний план з урахуванням змін за делегованими доходами бюджету, який було затверджено на рівні доведеному МФУ, фактично виконано на 102,6%, за власними - на 86,0%, за офіційними трансфертами – на 96,6%. Слід зазначити, що високий ступінь виконання закріплених доходів забезпечений всіма статтями доходів, які враховуються при розрахунку міжбюджетних трансфертів, окрім такого джерела надходжень як адміністративні штрафи.

Основним джерелом надходжень закріплених доходів залишається податок з доходів фізичних осіб, питома вага якого в делегованих доходах бюджету складає 83,2%. Порівняно з даними за 2005 рік, сума надходжень від сплати податку з доходів фізичних осіб у 2006 році зросла на 37,3%. Умовами росту цього виду

податкових доходів є зростання заробітної плати (довідково: за результатами 2006 року ріст середньої заробітної плати по місту склав 24,6%) та зарахування з 01.01.2006 р., до бюджету міста податку з доходів фізичних осіб-військовослужбовців, який у попередні роки в повному обсязі надходив до Державного бюджету. Крім того, 9 березня 2006 року набула чинності Постанова Кабінету Міністрів України № 268, відповідно до якої, з початку 2006 року були переглянуті посадові оклади працівників органів державного управління з метою підвищення та збільшення різниці між окремими категоріями персоналу, а також зростання ставки працівників бюджетної сфери внаслідок поступового зростання протягом звітного періоду мінімальної заробітної плати з 350 до 400 грн. В загальній структурі податку з фізичних осіб на підприємства бюджетної сфери припадає 14,0%.

Загалом найбільшими платниками податку в місті є: «Одеський порт» (2,8% загальної сума податку з фізичних осіб), «Пасажирське вагонне депо ст.«Одеса-головна» (1,4%), «Одеська дирекція ВАТ «Укртелеком» (1,4%), АБ «Південний» (1,2%), ВАТ «Одесобленерго» (1,0%).

За результатами 2006 року уточнений річний план за надходження коштів від сплати податку з доходів фізичних осіб виконано на 103,0%. При цьому слід зазначити, що впродовж звітного періоду річний план за цим видом доходу було зменшено на 24,3 млн. грн., або 5,5%, що пояснюється. Скорочення обсягу планових надходжень за цієї статтею доходів, не вплинуло на загальний обсяг закріплених доходів, бо поряд з цим було збільшено річний план за доходами від плати за торговий патент та надходження єдиного податку. Станом на 01.01.2007 р. сума недоїмки з сплати податку з доходів фізичних осіб, порівняно з 2005 роком, зросла з 551,1 до 609,8 тис. грн.

У звітному періоді в структурі делегованих доходів друге місце і надалі посідають надходження від сплати єдиного податку. Рівень виконання уточненого річного плану за цим видом доходів складає 101,2%. Необхідно зазначити, що порівняно з 2005 роком, обсяг надходжень до бюджету міста від сплати єдиного податку знизився на 1,8% до 44,1 млн. грн. Це пояснюється тим, що єдиний податок в I-му кварталі минулого року зараховувався до місцевих бюджетів в повному обсязі, з 01.04.05 р. відновлено норматив зарахування до місцевих бюджетів в розмірі 43%, який діяв у 2004 році. Станом на 01.01.2007 року податковий борг до бюджету міста зі сплати єдиного податку складає 216,0 тис. грн., проти 100,2 тис. грн. станом на 01.01.2006 р.

У 2006 році спостерігається подальше зростання обсягу надходжень від плати за патент на торгівлю. Темпи його росту, порівняно з 2005 роком, складають 110,7%, що пояснюється розширенням торгової мережі міста та, відповідно, зростанням кількості придбаних патентів на 25,0%, або 2,1 тис. шт. В загальній сумі фактичних надходжень 2006 року 77,7% займає плата за придбання патентів для здійснення операцій з торгівлі готівковими цінностями та плата за придбання патентів для здійснення діяльності з надання послуг у сфері грального бізнесу.

Порівняно з 2005 роком, обсяг власних доходів в 2006 році зріс майже в 2 рази, що пояснюється зростанням на 26,2% надходжень від плати за землю, а також тим, що

відповідно до п. 25 рішення Одеської міської ради від 09.01.2006 р. №5252-IV «Про бюджет міста Одеси на 2006 рік» з 01.01.2006 р. до бюджету міста Одеси зараховуються кошти, залучені від забудовників на розвиток інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури до загального фонду бюджету міста згідно з договорами за право забудови. При цьому Відповідно до постанови КМУ №1930 від 30.12.2003 р. граничний розмір пайової участі не може перевищувати 25% вартості будівництва об'єктів незалежно від його функціонального призначення. Фактично за результатами звітнього року зазначених коштів надійшло 77,4 млн. грн., або 62,7% уточненого плану на рік. При цьому слід зазначити, що зміни динаміки надходження плати по договорам за право забудови, які відбувались протягом 2006 року, значною мірою вплинули як на формування річного плану за власними доходами, так і на рівень його виконання. В 2006 році третю частину надходження коштів, що залучаються для розвитку інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури м. Одеси забезпечили 6 замовників на загальну суму 24,9 млн. грн., у тому числі: ТОВ «Євротермінал», ТОВ «Жемчужна», ТОВ «Енергосистема», МТП «Гефест», ТОВ «Вірма», ТОВ «Аркада».

Поява нового виду надходжень, в складі доходів, які не враховується при міжбюджетних трансферах, повністю змінила їх структуру та значною мірою вплинула на структуру загального фонду доходів бюджету міста в цілому.

У 2006 році, на відміну від 2005 року, основним джерелом надходжень власних доходів є інші неподаткові надходження, їх питома вага в структурі доходів, які не враховуються в міжбюджетних трансферах складає 38,3%. Слід зазначити, що за результатами 2006 року ступінь виконання уточненого річного плану за іншими неподатковими надходженнями складає 69,0%, при цьому протягом року первинний план на звітний рік було збільшено у 2,5 рази. Значне недовиконання плану за цим джерелом надходжень зумовлене недовиконанням уточненої річної суми на 2006 рік за надходженням плати по договорам за право забудови. Крім того, слід зазначити, що згідно з рішенням Одеської міської ради від 09.01.2006 р. №5252-IV «Про бюджет міста Одеси на 2006 рік» до загального фонду бюджету міста зараховується плата за тимчасове користування місцями з розташування зовнішньої реклами, яка відповідно до п. 21 рішення зараховується на рахунок бюро естетики міського середовища та зовнішньої реклами, в розмірі 85,0 відсотків (без ПДВ). За результатами 2006 року до бюджету міста надійшло цього виду інших неподаткових доходів обсягом 13,1 млн. грн.

Більше половини доходів бюджету від плати за тимчасове користування місцями для розташування зовнішньої реклами спеціальних рекламних конструкцій забезпечили надходження від 45 великих компаній, які в середньому за місяць сплачують в бюро естетики міського середовища та зовнішньої реклами 650-700 тис. грн.

У 2006 році, як і минулого року значний обсяг доходів, що не враховуються при міжбюджетних трансферах, забезпечується надходженням плати за землю – 31,5%. Виконання уточненого плану з плати за землю протягом січня-грудня 2006 року складає 77 565,6 тис. грн., або 100,7%, зокрема за податком на землю – 96,0%, за орендною платою – 110,8%. Зазначена ситуація є наслідком

недовиконання плану з приватизації землі. Порівняно з 2005 роком, обсяг доходів бюджету міста від плати за землю збільшився на 26,2%, що, основним чином, зумовлене зростанням надходжень від орендної плати за землю, зокрема за рахунок збільшення кількості договорів оренди.

Таблиця 2.5 Виконання плану з надходжень плати за землю протягом 2005 – 2006 рр., тис. грн.

Показник	2005 рік	2006 план з урахуванням змін	2006 рік	Темп росту виконання 2006 року до 2005 року, %	Рівень виконання річного плану, %
Плата за землю в тому числі	61 525,1	76 989,9	77 565,6	126,2	100,7
Земельний податок	46 053,8	52 210,5	50 068,1	108,8	95,8
Орендна плата	15 471,3	24 779,4	27 497,5	177,4	111,0

Джерело: Фінансове управління Одеська міської ради

У 2006 році Одеською міською радою прийнято 2 рішення про надання пільг по платі за землю в частині коштів, що зараховуються до бюджету міста, згідно з яким було звільнено від оподаткування 13 підприємств. Сума втрат бюджету при цьому склала – 1 932,8 тис. грн.

Необхідно відзначити, що протягом 2006 року недоїмка бюджету міста за платою за землю зменшилась на 1,4 млн. грн. та станом на 01.01.2007 р. складає 2 484,8 тис. грн.

Значне місце в структурі власних доходів і надалі посідають плата за оренду цілісних майнових комплексів та іншого майна, що знаходиться у комунальній власності, а також місцеві податки. Обсяги цих доходів, порівняно з 2005 роком, зросли на 13,4% та 8,3%, відповідно. Крім того, збільшення надходжень, проти 2005 року, спостерігається і за такими статтями як «Податок на прибуток підприємств комунальної власності» та «Частина прибутку комунальних підприємств», що пояснюється значним підвищенням протягом звітного тарифів на комунальні послуги, надходженням субвенцій з Державного бюджету на погашення заборгованості минулих років з різниці в тарифах на житлово-комунальні послуги в розмірі 20,4 млн. грн. та на заходи щодо погашення заборгованості громадян за житлово-комунальні послуги та енергоносії в рахунок часткової компенсації втрат від знецінення грошових заощаджень обсягом 8,5 млн. грн.

Впродовж 2006 року до загального фонду бюджету міста фактично надійшло офіційних трансфертів обсягом 182 777,5 тис. грн., що складає 96,3% до уточненого плану на відповідний період. Зокрема, у звітному періоді спостерігається недовиконання річного плану з урахуванням змін за надходженням соціально спрямованих субвенцій, які фінансуються з Державного бюджету. Порівняно з 2005 роком, обсяг офіційних трансфертів зріс в 1,5 рази, основним чином за рахунок збільшення суми соціально спрямованих субвенцій, а також надходженням субвенцій на збереження історичної забудови міста та придбання вагонів для електротранспорту. Крім того, до бюджету міста у звітному році надійшла дотація

вирівнювання обсягом 6 675,3 тис. грн., тоді як у 2005 році Одеса передала коштів до Державного бюджету на суму 19 317,3 тис. грн.

Таблиця 2.6 Обсяг офіційних трансфертів, отриманих до загального фонду бюджету за 2005 – 2006 рр., тис. грн.

	2005 рік виконання	Затверджено на 2006 рік з урахуванням змін	2006 р. виконання	% до затвердженого з урахуванням змін плану на 2006 р.
Субвенції з Державного бюджету місцевим бюджетам на виплату та надання допомоги та пільг соціально незахищеним верствам населення	90 159,5	141 990,4	136 335,2	96,0
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво та придбання житла військовослужбовцям, учасникам бойових дій в Афганістані	4 078,5	0,0	0,0	-
Субвенція з державного бюджету на збереження, розвиток та реконструкцію історичної забудови та історико-культурної частини міст	0,0	27 000,0	26 890,6	99,6
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на проведення виборів депутатів	0,0	260,3	260,3	100,0
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання вагонів для комунального електротранспорту	0,0	4 100,0	4 100,0	100,0
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення виплат, визначених Законом України «Про реструктуризацію заборгованості з виплат, передбачених статтею 57 Закону України «Про освіту» педагогічним, науково-педагогічним та іншим категоріям працівників навчальних закладів»	7 785,2	5 903,4	5 903,4	100,0
Інші субвенції	1 522,3	1 889,8	1 872,4	99,1
Додаткова дотація з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення здійснення видатків на оплату праці працівників бюджетних установ відповідно до встановлених чинним законодавством умов оплати праці та розміру мінімальної заробітної плати, проведення розрахунків за електричну енергію, теплову енергію, водопостачання, водовідведення, природний газ та послуги зв'язку, що споживаються бюджетними установами	2 475,0	0,0	0,0	-
Додаткова дотація з державного бюджету місцевим бюджетам для поетапного запровадження умов оплати праці працівників бюджетної сфери на основі Єдиної тарифної сітки та забезпечення видатків на оплату праці	14 072,0	0,0	0,0	-
Дотація вирівнювання, що одержується з державного бюджету	0,0	6 675,3	6 675,3	100,0
Інші дотації	0,0	740,3	740,3	100,0
Всього	120 092,5	188 559,5	182 777,5	96,3

Джерело: Фінансове управління Одеської міської ради

Протягом звітного періоду до спеціального фонду бюджету міста надійшло коштів на суму 427 262,3 тис. грн. (без урахування коштів, що передаються із загального фонду в спеціальний), що складає 105,4% затвердженого з урахуванням змін плану на 2006 рік. Також необхідно зазначити, що впродовж звітного періоду до бюджету міста вносились зміни, зокрема, рішенням Одеської міської ради доходну частину спеціального фонду було збільшено на 125 094,5 тис. грн., або 43,7%, за рахунок субвенції з Державного бюджету, податку з власників транспортних засобів та доходів від операцій з капіталом.

Аналіз виконання доходів спеціального фонду бюджету м. Одеси наведено в таблиці (Таблиця 2.7).

Таблиця 2.7. Виконання доходної частини спеціального фонду за 2005 – 2006 рр., тис. грн.

Найменування показника	2005 р. виконання	2006 р. план	Затверджено на 2006 рік з урахуванням змін	2006 р. виконання	% до затвердженого з урахуванням змін на 2006 р.
Податок з власників транспортних засобів	15 052,1	16 100,0	31 100,0	19 252,1	61,9
Інші неподаткові надходження	2 298,9	2 000,0	2 000,0	99 521,6	4 976,1
Власні надходження бюджетних організацій	48 796,0	32 889,0	33 859,5	58 659,2	173,2
Доходи від операцій з капіталом, у тому числі:	145 376,2	225 020,6	298 020,6	214 570,9	72,0
- надходження коштів від приватизації майна	60 067,4	54 628,1	102 628,1	128 638,3	125,3
- надходження коштів від продажу землі	85 308,8	170 392,5	195 392,5	85 932,6	44,0
Збір за забруднення навколишнього природного середовища	615,9	350,0	650,0	663,4	102,1
Цільові фонди	4 922,90	3 980,0	6 662,0	5 662,2	85,0
Разом	217 062,0	280 339,6	372 292,1	398 329,4	107,0
Трансферти	14 871,9	0,0	33 142,0	28 932,9	87,3
Разом спеціальний фонд	231 933,9	280 339,6	405 434,1	427 262,3	105,4
Кошти одержані із загального фонду бюджету до бюджету розвитку	4 967,6	5 784,8	5 784,8	4 794,5	82,9
Всього	236 901,5	286 124,4	411 218,9	432 056,8	105,1

Джерело: Фінансове управління Одеської міської ради

Згідно з наведеною вище таблицею, у 2006 році спостерігаються значні зміни у структурі спеціального фонду, зокрема з 1,0% до 23,3% зросла питома вага інших неподаткових надходжень, що обумовлено надходженням грошових стягнень за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища внаслідок господарської та іншої діяльності обсягом 99 521,6 тис. грн. Зокрема, 97 274,4 тис. грн. – це відшкодування збитків за розлив судновласницькою компанією «E.R.BRISBANE» Schiffahrtsgesellschaft mbH & Co нафти в акваторії Чорного моря згідно з рішенням Приморського районного суду м. Одеси від 24.10.2006 року та виконавчого листа № 2-8298/06.

Незважаючи на це, основним джерелом надходжень спеціального фонду в 2006 році залишаються доходи від операцій з капіталом, темп росту яких, порівняно з 2005 роком, складає 147,6%. При цьому збільшення їх суми за результатами фактичного виконання доходної частини бюджету міста в звітному періоді пов'язано виключно із дворазовим збільшенням надходжень від приватизації майна, хоча планувалось, що у 2006 році значною мірою зростуть і доходи від продажу землі, що знаходиться у комунальній власності. Значне недовиконання уточненого річного плану з надходження коштів від приватизації землі в аналізованому періоді спричинене суперечностями, що виникли у земельних відносинах і через які протягом 2006 року було відмінено декілька земельних аукціонів. Крім того на аукціоні, який проводився наприкінці звітного

року з 36, виставлених земельних ділянок, було продано лише 14, тож замість запланованих 120 млн. грн. міська влада отримала тільки 40,0 млн. грн. Крім того, частина коштів отриманих у результаті проведених у 2006 році земельних аукціонів, зокрема 17,2 млн. грн., будуть перераховані платникам у січні 2007 року відповідно до умов договорів купівлі-продажу земельних ділянок. Разом з цим, в 2006 році до міського бюджету було фактично зараховано залишок коштів від земельного аукціону, проведеного 23.12.2005 р. в сумі 7,1 млн. грн.

У звітному періоді більше ніж на 20% зросли обсяги власних надходжень бюджетних організацій та доходи від сплати податку з власників транспортних засобів, при цьому рівень виконання уточненого річного плану за цими статтями складає 173,2% та 61,9%. Необхідно зазначити, що впродовж 2006 року первинний план на звітний період за доходами від сплати податку з власників транспортних засобів було збільшено майже в 2 рази, до 31,1 млн. грн.

При цьому недоїмка зі сплати податку з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів до бюджету міста протягом аналізованого періоду зросла на 17,8% до 412,9 тис. грн. Основними боржниками є: автобаза № 9 АТ фірми «Укргазбуд» та військова частина А-1620.

Крім того, у звітному періоді до бюджету розвитку з загального фонду передано 4 794,5 тис. грн., що складає 82,9% від уточненого річного плану. Зазначені кошти є дивідендами, які сплачують до міського бюджету підприємства, контрольний пакет акцій яких належить територіальній громаді міста Одеси. Найбільші суми дивідендів, які сплачують до бюджету 30 підприємств за ставкою від 25% до 50%, надійшли від КП «Міжнародний аеропорт Одеса», КП «Малиновський ринок», КП «ОМБТІ та РОН», КП «Одеспроєкт».

У 2006 році до спеціального фонду бюджету міста надійшло офіційних трансфертів на суму 28 932,9 тис. грн., що складає 87,3% від уточненого плану на звітний рік. Порівняно з 2005 роком обсяг субвенцій спеціального фонду бюджету міста зріс вдвічі, що обумовлено надходженням в аналізованому періоді субвенції з Державного бюджету на погашення заборгованості минулих років з різниці в тарифах на житлово-комунальні послуги в розмірі 20,4 млн. грн. Недовиконання уточненого річного плану на 2006 рік, основним чином, спричинене ненадходженням запланованої на звітний період субвенції на придбання вагонів для комунального електротранспорту обсягом 4 100,0 тис. грн. Як і попереднього року, з Державного бюджету до спеціального фонду бюджету міста було перераховано субвенцію на заходи щодо погашення заборгованості громадян за житлово-комунальні послуги та енергоносії в рахунок часткової компенсації втрат від знецінення грошових заощаджень, проте, порівняно з 2005 роком, її обсяг зменшився з 14,9 до 8,5 млн. грн.

Доходна частина бюджету міста за результатами 2006 року виконана в обсязі 1 380,6 млн. грн. (без врахування коштів, що з однієї частини бюджету в іншу), що складає 99,2% від затвердженого плану на відповідний період з урахуванням змін. При цьому план за загальним фондом виконано на 96,7%, спеціальним на – 105,4%. Слід зазначити, що Одеською міською радою впродовж звітного періоду були внесені зміни до доходної частини бюджету міста на загальну суму 362,0 млн. грн., основним чином за рахунок збільшення надходження трансфертів з Державного бюджету, переважна частина яких не була врахована в затвердженому бюджеті на 2006 рік, а також інших неподаткових надходжень та доходів від операцій з капіталом. Протягом 2006 року обсяг недоїмки бюджету міста за зобов'язаннями підприємств-платників скоротився на 21,6% і станом на 01.01.2007 р. складає 4,2 млн. грн. При цьому, зменшення загальної суми податкового боргу, відбулося виключно за рахунок скорочення на 35,9% заборгованості з плати за землю, питома вага якої в структурі недоїмки за результатами 2005 року дорівнювала 72,2%.

У 2006 році спостерігається певна зміна структури дохідної частини бюджету міста, а саме зростання обсягу та питомої ваги неподаткових надходжень, офіційних трансфертів, тоді як зменшується питома вага податкових надходжень та доходів від операцій з капіталом, не зважаючи на збільшення їх суми. Зазначені зміни, основним чином, спричинені значним темпом росту неподаткових надходжень впродовж звітного періоду, який зумовлений тим, що з 01.01.2006 р. до бюджету м. Одеси зараховуються кошти залучені від забудовників на розвиток інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури згідно з договорами на право забудови. Зростання обсягу та, відповідно, питомої ваги трансфертів з Державного бюджету, основним чином, пов'язане зі зростанням обсягу соціально спрямованих субвенцій, та надходженням в звітному періоді субвенцій на погашення заборгованості минулих років з різниці в тарифах на житлово-комунальні послуги та їх собівартістю та на збереження, розвиток і реконструкцію історичної забудови та історико-культурної частини міст.

Крім того, в звітному році місто отримало дотацію вирівнювання обсягом 6 675,3 тис. грн., тоді як у попередніх бюджетних періодах Одеса мала статус міста-донора та, відповідно, передавала кошти до Державного бюджету.

2.3. Виконання видаткової частини бюджету м. Одеси протягом 2006 року

За результатами звітного періоду з бюджету міста здійснено видатків обсягом 1 293,8 млн. грн. без урахування трансфертів з однієї частини бюджету міста в іншу, що складає 94,3% від затвердженого з урахуванням змін плану на 2006 рік. Зокрема, рівень виконання видаткової частини і спеціального, і загального фонду складає менше 96%. При цьому, незначне недовиконання уточненого річного плану спостерігається за всіма статтями загального фонду.

Необхідно зазначити, що протягом аналізованого року рішенням Одеської міської ради були внесені зміни до видаткової частини бюджету міста, зокрема, загальну суму видатків було збільшено на 388,7 млн. грн., або 39,5%. Зростання видаткової частини пов'язано, переважно, з тим, що у дохідній та видатковій частині бюджету міста на 2006 рік не були враховані офіційні трансферти, а також із збільшенням капітальних видатків за такими статтями, як «Житлово-комунальне господарство» та «Транспорт».

Загалом, видаткова частина бюджету за результатами 2006 року за економічною класифікацією характеризується незначним зменшенням питомої ваги поточних видатків, порівняно з 2005 роком, насамперед, у зв'язку з ростом суми капітальних видатків, за рахунок реалізації проектів, на які було залучено кошти шляхом випуску облігацій внутрішньої місцевої позики та освоєння капітальних субвенцій, які у звітному періоді надійшли з Державного бюджету на загальну суму 34,0 млн. грн.

Узагальнений аналіз виконання видаткової частини бюджету м. Одеси наведено в наступній таблиці (Таблиця 2.8).

Таблиця 2.8. Виконання видаткової частини бюджету за 2005- 2006 рр., тис. грн.

Найменування показника	Виконано за 2005р.	Затверджено на 2006 р.	Затверджено на 2006 р. із змінами	Виконано за 2006 р.	% до затвердженого з урахуванням змін на 2006 р.
Основні видаткові статті	844 746,4	955 379,0	1 351 470,0	1 277 456,5	94,5
Державне управління	27 492,8	34 043,3	47 395,5	48 650,3	102,6
Освіта	214 175,8	280 582,9	292 979,2	295 604,9	100,9
Охорона здоров'я	179 142,9	216 357,2	221 300,9	228 505,6	103,3
Соціальний захист і соціальна допомога	102 338,2	35 405,5	153 392,6	148 749,0	97,0
Житлово-комунальне господарство	124 428,1	121 822,3	225 154,7	205 664,7	91,3
Культура і мистецтво	21 002,5	26 806,4	27 976,3	28 231,6	100,9
Засоби масової інформації	1 420,2	2 067,1	2 067,1	2 047,7	99,1
Фізична культура і спорт	5 125,5	7 491,1	7 504,9	6 828,5	91,0
Будівництво	112 936,5	172 323,2	251 689,1	207 236,6	82,3
Землеустрій	29,8	400,0	3 630,0	3 627,4	99,9
Транспорт	45 537,1	28 100,0	92 265,7	74 296,6	80,5
Інші послуги, пов'язані з економічною діяльністю	65,7	250,0	200,0	149,9	75,0
Обслуговування боргу	6 253,2	19 300,0	16 602,0	16 449,1	99,1
Цільові фонди	4 798,1	10 430,0	9 312,0	11 414,6	122,6
Видатки, не віднесені до основних груп	18 054,9	25 526,4	18 531,4	15 746,2	85,0
Разом видатків	862 801,3	980 905,4	1 370 001,4	1 293 202,7	94,4
Кошти, що передаються до Державного бюджету	19 317,3	400,0	0,0	0,0	-
Трансферти бюджетам інших рівнів	661,1	902,8	902,8	0,0	-
Кредитування (надання пільгового довгострокового кредиту громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла з урахування погашення	94,0	1 226,0	1 226,0	585,4	47,7
Всього видатків	882 873,7	983 434,2	1 372 130,2	1 293 788,1	94,3
Кошти, що передаються із загального бюджету до фонду розвитку	4 944,4	5 700,0	5 784,8	4 794,5	82,9
Всього витрат	887 818,1	989 134,2	1 377 915,0	1 298 582,6	94,2

Джерело: Фінансове управління Одеської міської ради

Освіта. У звітному році найбільшою видатковою статтею бюджету міста залишається освіта, обсяг видатків на яку, порівняно з 2005 роком, збільшився на 38,0%, або на 72,1 млн. грн., що спричинене зростанням як видатків загального, так і спеціального фонду на 74,7 млн. грн. та 6,8 млн. грн., відповідно. Слід зазначити, що впродовж звітної періоду Одеською міською радою за цією статтею у видаткову частину бюджету міста були внесені зміни: обсяг витрат збільшили на 4,4%, або 12,4 млн. грн., що частково пов'язано з надходженням в аналізованому періоді субвенції на здійснення виплат, визначених Законом України «Про реструктуризацію заборгованості з виплат, передбачених статтею 57 Закону України «Про освіту» педагогічним, науково-педагогічним та іншим категоріям працівників навчальних закладів». За 2006 рік видаткова частина бюджету міста на 2006 рік за галуззю «Освіта» виконана на 102,6%, в тому числі за загальним фондом - на 97,6%, спеціальним – на 165,3%. Згідно зі «Зведеними планами по мережі, штатах і контингентах установ, що фінансуються з бюджету міста Одеси на

2006 рік» їх кількість складала 281, у тому числі: 111 – дошкільні заклади, 119 – загальноосвітніх шкіл, 4 – вечірні школи, 3 – загальноосвітні школи інтернати, 4 заклади для дітей з вадами розвитку, 3 заклади для дітей, позбавлених батьківського піклування, 15 позашкільних закладів освіти тощо.

Охорона здоров'я. У 2006 році, порівняно 2005 роком, фінансування за цією галуззю збільшено на 27,6%. Виконання видаткової частини за вказаним напрямком складає 103,3% уточненого плану на звітний період, в тому числі за загальним фондом – 97,9%, за спеціальним – 228,5%. За результатами 2006 року з місцевого бюджету фінансуються 69 закладів охорони здоров'я, в тому числі 13 лікарень, 18 поліклінік, 6 пологових будинків, 12 стоматологічних клінік тощо.

Соціальний захист та соціальне забезпечення. За результатами 2006 року виконання видаткової частини бюджету міста в цілому за галуззю склало 97,0% затвердженого з урахуванням змін планового річного обсягу, в тому числі за загальним фондом – 96,8%, спеціальним – 182,2%. Недовиконання загального фонду спричинене недоотриманням у звітному періоді бюджетом міста субвенцій з Державного бюджету на виплату та надання допомоги та пільг соціально незахищеним верствам населення.

Житлово-комунальне господарство. Темп росту обсягу видатків на житлово-комунальне господарство в 2006 році, порівняно з попереднім бюджетним періодом складає 165,3%. В абсолютному вираженні фінансування галузі збільшилось на 81,2 млн. грн. Зростання обсягу видатків за спеціальним фондом пояснюється надходженням в звітному періоді субвенцій з Державного бюджету на заходи щодо погашення заборгованості громадян за житлово-комунальні послуги та енергоносії в рахунок часткової компенсації втрат від знецінення грошових заощаджень, а також заборгованості минулих років з різниці в тарифах на теплову енергію, послуги з водопостачання та водовідведення, що постачалися населенню на загальну суму 28,8 млн. грн. Збільшення фінансування за загальним фондом частково пояснюється проведенням робіт з капітального ремонту житлового фонду за рахунок коштів, що були залучені до бюджету міста шляхом випуску облігацій внутрішньої місцевої позики наприкінці 2005 року. Крім того, відповідно до рішень Одеської міської ради була надана фінансова допомога КП «Одесатеплоенерго» та проведено фінансування поточних трансфертів для погашення заборгованості за спожитий природний газ опалювального періоду 2005-2006 років ВАТ «Одеська ТЕЦ», КП «Одесатеплоенерго», КП «Одесатеплокомуненерго» у загальній сумі 15 299,9 тис. грн.

При цьому необхідно зазначити, що уточнений річний план за видатками бюджету міста на житлово-комунальне господарство за результатами 2006 року виконано на 91,3%, в тому числі за загальним фондом - на 86,3%, за спеціальним – на 99,9%.

Будівництво. Зростання суми витрат бюджету міста за цим напрямком у звітному періоді, призвело до того, що у 2006 році вона увійшла до трійки найбільших за обсягом видаткових статей бюджету. Зокрема, фінансування будівництва, порівняно з 2005 роком, збільшилось на 83,5%, або на 94,3 млн. грн. Рівень виконання затвердженого уточненого плану на 2006 рік за зазначеною галуззю за результатами звітного періоду складає 82,3%, зокрема за загальним – 99,3%, за

спеціальним – 80,2%. Низький рівень виконання видатків спеціального фонду основним чином пов'язаний з недовиконанням уточненого річного плану за надходженням доходів від операцій з капіталом.

Транспорт. Обсяг витрат за цією статтею, порівняно з 2005 роком, зріс на 63,3% та складає 74 296,6 тис. грн., що, пов'язано зі зростанням обсягу субвенцій на компенсацію пільгового проїзду в міському транспорті окремих груп громадян, надходженням субвенції на придбання вагонів для комунального електротранспорту та фінансуванням робіт з ремонту доріг за рахунок коштів, що були залучені до бюджету міста шляхом випуску міською радою облігацій внутрішньої місцевої позики. При цьому слід зазначити, що виконання затвердженого уточненого плану видатків на 2006 рік за галуззю складає 80,5%, у тому числі за загальним фондом – 96,4%, спеціальним – 54,8%. Низький рівень виконання спеціального фонду зумовлений, переважно, ненадходженням у звітному періоді до спеціального фонду бюджету міста субвенції з Державного бюджету на придбання вагонів для комунального електротранспорту.

Обслуговування боргу. Зростання суми видатків на обслуговування боргу в 2006 році, порівняно з 2005 роком, пов'язане з виплатою в звітному періоді процентного доходу обсягом 16 449,1 тис. грн. за облігаціями внутрішньої місцевої позики, які Одеська міська рада випустила наприкінці 2005 року.

За результатами звітного періоду з бюджету міста здійснено видатків обсягом 1 293,8 млн. грн. без урахування коштів, що передаються з однієї частини бюджету в іншу, що складає 94,3% від затвердженого з урахуванням змін плану на 2006 рік. Зокрема уточнений річний обсяг за загальним фондом виконано на 95,6%, за спеціальним – на 90,9%. Необхідно зазначити, що протягом 2006 року рішенням Одеської міської ради були внесені зміни до видаткової частини бюджету міста, зокрема, загальну суму видатків було збільшено на 338,7 млн. грн., що пов'язано переважно з тим, що у доходній та видатковій частині бюджету міста на 2006 рік не були враховані офіційні трансферти, а також із збільшенням капітальних видатків. Загалом, видаткова частина бюджету за результатами 2006 року за економічною класифікацією характеризується незначним зменшенням питомої ваги поточних видатків порівняно з 2005 роком, насамперед, за рахунок значних темпів росту суми капітальних видатків, за рахунок реалізації проєктів, на які було залучено кошти шляхом випуску облігацій внутрішньої місцевої позики та освоєння капітальних субвенцій, які в звітному періоді надійшли з Державного бюджету.

Видаткова частина бюджету міста за функціональною класифікацією, як і в попередніх періодах, має соціальне спрямування, основними видатковими статтями є видатки на освіту, охорону здоров'я (переважно асигнування на оплату праці працівників бюджетних установ та нарахування на заробітну плату), хоча порівняно з 2005 роком їх питома вага скоротилась з 44,5% до 40,5% за рахунок значного темпу росту фінансування за такими статтями, як «Житлово-комунальне господарство» та «Транспорт».

2.4 Бюджет міста Одеси, затверджений на 2007 рік

Рішення Одеської міської ради «Про бюджет м. Одеси на 2007» рік було прийнято 12.01.07 р. Слід зазначити, що до чинного законодавства України місцеві бюджети на наступний за звітним бюджетний період мають бути затверджені відповідними місцевими радами протягом двох тижнів з моменту офіційної публікації Закону «Про Державний бюджет України». Закон України «Про Державний бюджет України на 2007 рік» було прийнято та офіційно опубліковано 19.12.2006 р. Варто зауважити, що відповідно до статті 79 Бюджетного Кодексу України в разі, якщо до початку нового бюджетного періоду рішення про місцевий бюджет не прийнято, місцева рада має право здійснювати витрати з бюджету лише на цілі, які визначені у рішенні про місцевий бюджет на попередній бюджетний період. При цьому, щомісячні видатки не можуть перевищувати 1/12 обсягу видатків, затверджених на попередній бюджетний період, крім витрат на погашення зобов'язань із боргу.

Згідно з Рішенням Одеської міської ради про бюджет міста на 2007 рік, встановлено загальний обсяг доходів бюджету міста Одеси у сумі 1 826,0 млн. грн., без урахування коштів, що передаються з однієї частини бюджету міста в іншу, в тому числі:

- обсяг доходів загального фонду бюджету визначено у сумі 1 036,8 млн. грн. (доходи, що враховуються при розрахунку трансфертів – 627,3 млн. грн., або 119,6% виконання 2006 року, що відповідає рівню доведеному МФУ на відповідний період; доходи, що не враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів – 409,5 млн. грн., або 166,4% надходжень відповідного періоду попереднього року);
- обсяг доходів спеціального фонду визначено у сумі 532,6 млн. грн., що на 33,7% більше надходжень 2006 року, у тому числі бюджет розвитку – 458,4 млн. грн. – 213,6% фактичного показника за 2005 рік.
- офіційні трансферти – 256,7 млн. грн., або 121,2% виконання 2006 року.

Детально структуру надходжень, затверджену Одеською міською радою на 2007 рік наведено у наступній таблиці.

Таблиця 2.9 Показники доходної частини бюджету м. Одеси на 2007 рік, тис. грн.

Найменування показника	Затверджено на 2006 рік з урахуванням змін	2006 р. виконання	Затверджено на 2007 р.	Темп росту показників бюджету 2007 до уточненого плану 2006 року	Темп росту показників бюджету 2007 до виконання 2006 року
Разом делеговані доходи, з них:	511 048,9	524 393,5	627 264,1	122,7	119,6
Податок з доходів фізичних осіб	423 681,9	436 519,7	533 013,1	125,8	122,1
Плата за держ. реєстрацію	950,0	1 023,4	1 100,0	115,8	107,5
Плата за видачу ліцензій та сертифікатів	37 400,0	37 937,2	38 000,0	101,6	100,2
Плата за торговий патент	43 577,0	44 102,4	50 400,0	115,7	114,3
Єдиний податок	4 770,0	4 957,4	4 551,0	95,4	91,8
Державне мито	670,0	-160,9	200,0	29,9	-124,3
Адміністративні штрафи	0,0	14,3	0,0	-	-
Разом власні доходи, з них:	280 341,4	246 035,0	409 500,0	146,1	166,4
Податок на прибуток підприємств комунальної власності	6 648,1	8 767,6	11 066,2	166,5	126,2
Плата за землю	76 989,9	77 565,6	98 426,1	127,8	126,9
Податок на промисел	240,5	259,0	250,0	104,0	96,5
Місцеві податки й збори	23 068,8	23 429,1	30 966,9	134,2	132,2
Частина прибутку комунальних підприємств	5 784,8	4 794,5	4 110,4	71,1	85,7
Плата за оренду цілісних майнових комплексів	36 739,5	36 838,6	46 009,8	125,2	124,9
Інші надходження	136 654,6	94 318,8	218 670,6	160,0	231,8
Всього загальний фонд без трансфертів	797 216,7	770 428,5	1 036 764,1	130,0	134,6
Доходи від операцій з капіталом, у тому числі:	298 020,6	214 570,9	458 398,0	153,8	213,6
- надходження коштів від приватизації майна	102 628,1	128 638,3	198 000,0	192,9	153,9
- надходження коштів від продажу землі	195 392,5	85 932,6	260 398,0	133,3	303,0
Податок з власників транспортних засобів	31 100,0	19 252,1	30 000,0	96,5	155,8
Власні надходження бюджетних організацій	33 859,5	58 659,2	40 141,0	118,6	68,4
Інші неподаткові надходження	2 000,0	99 521,6	200,0	10,0	0,2
Збір за забруднення навколишнього природного середовища	650,0	663,4	400,0	61,5	60,3
Цільові фонди	6 662,0	5 662,2	3 450,0	51,8	60,9
Всього спеціальний фонд без трансфертів	372 292,1	398 329,4	532 589,0	143,1	133,7
Разом	1 169 508,8	1 168 757,9	1 569 353,1	134,2	134,3
Трансферти	221 701,5	211 710,4	256 661,8	115,8	121,2
Усього	1 391 210,3	1 380 468,3	1 826 014,9	131,3	132,3
Кошти, що передаються із загального фонду до бюджету розвитку	5 784,8	4 794,5	4 110,4	71,1	85,7
Разом доходів	1 396 995,1	1 385 262,8	1 830 125,3	131,0	132,1

Джерело: Фінансове управління Одеської міської ради

Структура доходів бюджету міста 2007 рік характеризується подальшим зростанням обсягу і питомої ваги власних доходів бюджету – з 25,8% до 31,8% порівняно з результатами виконання бюджету міста в 2006 році, тоді як питома вага делегованих доходів скоротиться на 6,2 в. п до 48,8 %.

Міністерством фінансів України проведені розрахунки та визначено обсяг доходів, закріплених за бюджетом міста Одеси, які враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів, в обсязі 627,3 млн. грн. Питома вага податку з доходів фізичних осіб в обсязі делегованих доходів бюджету міста має збільшитись на 1,8 в. п до 85,0%. Загалом у 2007 році передбачається збільшення надходжень зазначеного податку, порівняно з 2006 роком, на 22,1%.

Умовами забезпечення та факторами, які впливатимуть на надходження податку з доходів фізичних осіб у 2007 році повинно стати:

- зростання ставки податку з доходів фізичних осіб з 01.01.2007 р. з 13,0% до 15,0%, згідно з Законом України «Про податок з фізичних осіб»;
- поступове збільшення мінімальної заробітної плати в Україні до 400 грн. з 1 січня 2007 року, з 1 липня 2007 року до 420 грн., з 1 грудня 2007 року до 450 грн.;
- підвищення мінімального прожиткового мінімуму на одну працездатну особу (у 2006 році – до 472 грн., у 2007 році – з 1 січня – 492 грн., з 1 липня – 501 грн., з 1 жовтня – 510 грн.)
- погашення заборгованості з заробітної плати підприємствами міста;
- зростання номінальної заробітної плати по м. Одесі на одного штатного працівника;
- зменшення рівня зареєстрованого безробіття.

У 2007 році прогнозується подальше розширення торгової мережі міста та, відповідно, збільшення надходжень бюджету міста від плати за торговий патент на 14,3%, порівняно з фактичними даними за 2006 рік. Разом з цим планується скорочення надходжень від сплати єдиного податку.

Згідно з бюджетом затвердженим на 2007 рік, значний темп росту буде спостерігатися за всіма основними джерелами власних доходів бюджету, зокрема більше ніж у 1,5 рази збільшиться обсяг інших неподаткових надходжень бюджету. Ця стаття і надалі залишатиметься основним джерелом надходжень, які не враховуються при міжбюджетних трансфертах.

Обсяг надходжень від плати за землю в 2007 році планується збільшити більш ніж на 25% як за рахунок зростання доходів від сплати земельного податку, так і від оренди земельних ділянок. Цьому сприяє реалізація в місті робіт з інвентаризації земель, що знаходяться у комунальній власності.

Що стосується доходів від операцій з капіталом, питома вага яких в структурі доходної частини бюджету міста без урахування коштів, що передаються з однієї частини бюджету міста в іншу за результатами 2006 року складає 15,5%, то їх суму

планується у 2007 році збільшити більше ніж у 2 рази, основним чином за рахунок зростання обсягу надходжень від приватизації землі. Слід зазначити, що цього планується досягти шляхом реалізації земельних ділянок за максимально високою ціною шляхом проведення земельних аукціонів. Загалом за даними Виконавчого комітету Одеської міської ради у 2007 році орієнтовна ціна вартості 100 кв. м землі на прибережних схилах має зрости на 37,5%.

Суму офіційних трансфертів до бюджету міста Одеси з Державного бюджету на 2007 рік затверджено на рівні 121,2% проти фактичного обсягу 2006 року. Збільшення їх обсягу передбачається за рахунок зростання суми субвенцій на виплату та надання допомоги та пільг соціально незахищеним верствам населення на 70,0%. Крім того, заплановане надходження субвенції на проведення першочергових заходів для запобігання руйнуванню земельного насипу Хаджибейського лиману обсягом 10,0 млн. грн.

Загальний обсяг видатків бюджету міста Одеси на 2007 рік затверджено у сумі 1 759,8 млн. грн. без урахування кредитування та коштів, що передаються з однієї частини бюджету в іншу (у тому числі загальний фонд – 1 281,9 млн. грн.; спеціальний фонд – 479,1 млн. грн.).

Таблиця 2.10 Показники видаткової частини бюджету м. Одеси на 2007 рік, тис. грн.

Найменування показника	Затверджено на 2006 рік з урахуванням змін	2006 р. виконання	Затверджено на 2007 р.	Темп росту показників бюджету 2007 до уточненого плану 2006 року	Темп росту показників бюджету 2007 до виконання 2006 року
Основні видаткові статті	1 351 470,0	1 277 456,5	1 730 220,6	128,0	135,4
Державне управління	47 395,5	48 650,3	56 745,1	119,7	116,6
Освіта	292 979,2	295 604,9	344 679,9	117,6	116,6
Охорона здоров'я	221 300,9	228 505,6	275 011,0	124,3	120,4
Соціальний захист і соціальна допомога	153 392,6	148 749,0	272 323,7	177,5	183,1
Житлово-комунальне господарство	225 154,7	205 664,7	210 062,4	93,3	102,1
Культура і мистецтво	27 976,3	28 231,6	35 949,5	128,5	127,3
Засоби масової інформація	2 067,1	2 047,7	3 590,7	173,7	175,4
Фізична культура і спорт	7 504,9	6 828,5	8 009,5	106,7	117,3
Будівництво	251 689,1	207 236,6	407 958,4	162,1	196,9
Землеустрій	3 630,0	3 627,4	4 000,0	110,2	110,3
Транспорт	92 265,7	74 296,6	76 646,2	83,1	103,2
Інші послуги, пов'язані з економічною діяльністю	200,0	149,9	9 950,0	4 975,0	6 637,8
Попередження та ліквідація надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха	0,0	0,0	544,2	-	-
Обслуговування боргу	16 602,0	16 449,1	16 600,0	100,0	100,9
Цільові фонди	9 312,0	11 414,6	8 150,0	87,5	71,4
Видатки, не віднесені до основних груп	18 531,4	15 746,2	27 007,3	145,7	171,5
Разом видатків	1 370 001,4	1 293 202,7	1 757 227,9	128,3	135,9
Кошти, що передаються до Державного бюджету	0,0	0,0	2 561,0	-	-
Кошти, що передаються до інших бюджетів	902,8	0,0	0,0	-	-
Всього видатків	1 370 904,2	1 293 202,7	1 759 788,9	128,4	136,1
Кошти, що передаються із загального фонду бюджету до бюджету розвитку	5 784,8	4 794,5	4 110,4	71,1	85,7
Кредитування (надання пільгового довгострокового кредиту громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла з урахуванням погашення	1 226,0	585,4	1 226,0	100,0	209,4
Разом	1 377 915,0	1 298 582,6	1 765 125,3	128,1	135,9

Джерело: Фінансове управління Одеської міської ради

Згідно з показниками бюджету міста, затвердженими на 2007 рік, зростання обсягів фінансування спостерігається за всіма статтями видаткової частини бюджету окрім житлово-комунального господарства та транспорту. При цьому найбільший обсяг видатків припадає на будівництво, фінансування якого має збільшитись майже у 2 рази до 407,9 млн. грн. Зростання видатків за цією статтею пов'язане з реалізацією проектів капітального будівництва та реконструкції об'єктів міста, кошти на фінансування яких планується залучити до бюджету розвитку в 2007 році шляхом укладення Одеською міською радою договору про отримання кредиту в іноземній фінансовій установі обсягом 335,0 млн. грн.

Як і в попередніх роках, в 2007 році значними будуть видатки за такими статтями як «Освіта», «Охорона здоров'я» та «Соціальний захист та соціальна допомога».

Крім того, в 2007 році з бюджету міста плануються вилучення до Державного бюджету обсягом 2,6 млн. грн., тоді як в 2006 році Одеса отримувала дотацію вирівнювання, що свідчить, про те, що в 2007 році планується подолати диспропорцію між видатками та доходами, що враховуються при розрахунку міжбюджетних трансфертів, яка виникла у 2006 році.

Бюджетом міста на 2007 рік, запланований профіцит спеціального фонду у сумі 65,0 млн. грн. Ці кошти передбачено направити на погашення боргових зобов'язань Одеської міської ради, зокрема 50,0 млн. грн. – на виплату основної суми боргу за облігаціями внутрішньої місцевої позики серії А.

Доходна частина зведеного бюджету міста на 2007 рік затверджена обсягом 1 826,0 млн. грн., що складає 132,3% проти фактичного виконання 2006 року. Структура доходів бюджету міста на 2007 року характеризується подальшим зростанням обсягу і питомої ваги власних доходів бюджету міста, тоді як питома вага делегованих доходів поступово скорочується. Це пов'язано зі збільшенням у 1,5 рази обсягу інших неподаткових надходжень бюджету. Ця стаття і надалі залишатиметься основним джерелом надходжень, які не враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів. Зростання спеціального фонду доходної частини бюджету міста у 2007 році, забезпечується запланованим збільшенням обсягу доходів від операцій з капіталом основним чином за рахунок зростання обсягу надходжень від приватизації землі більше ніж у 3 рази.

Видаткова частина бюджету м. Одеса на 2007 рік затверджена в обсязі 1 759,8 млн. грн. без урахування кредитування та коштів, що передаються з однієї частини бюджету в іншу, що на 466,6 млн. грн. більше, порівняно з результатами виконання бюджету міста у 2006 році. При цьому спостерігається подальша зміна її структури як за економічною так і функціональною класифікацією за рахунок зростання обсягу капітальних видатків в наслідок збільшення доходів від операцій з капіталом, а також надходжень від плати за договорами оренди.

Слід зазначити, в 2007 році з бюджету міста плануються вилучення до Державного бюджету обсягом 2,6 млн. грн., тоді як в 2006 році Одеса отримувала дотацію вирівнювання, що свідчить, про те, що в 2007 році планується подолати диспропорцію між видатками та доходами, що враховуються при розрахунку міжбюджетних трансфертів, яка виникла в 2006 році.

3. Боргові зобов'язання міста

До консолідованого боргу міста відносять прямі зобов'язання, прострочену кредиторську заборгованість та умовні зобов'язання (гарантії) місцевих органів влади, а також фінансові зобов'язання та прострочену кредиторську заборгованість підприємств та організацій комунальної форми власності.

Бюджетні фінансові зобов'язання м. Одеси

У 2006 році, як і в 2005 році, до бюджету міста залучалися короткотермінові позички на покриття тимчасових касових розривів, що виникли під час виконання поточних видатків бюджету, зокрема виплати заробітної плати працівникам бюджетної сфери.

За рахунок коштів єдиного казначейського рахунку було залучено короткотермінових позичок на загальну суму 23,5 млн. грн., які протягом року були повністю погашені. Для порівняння, у 2005 році залучено та погашено короткотермінових позичок на суму 40,0 млн. грн.

Прямі боргові зобов'язання станом на 01.02.2007 р.

У 2005 році Одеська міська рада здійснила випуск та розміщення облігацій внутрішньої місцевої позики на загальну суму 125,0 млн. грн. Випуск облігацій здійснено трьома серіями шляхом відкритого продажу (серія А – 50 тис. шт. номіналом 1000 грн. на загальну суму 50,0 млн. грн., серія В – 70 тис. шт. номіналом 1000 грн. на загальну суму 70,0 млн. грн., серія С – 5 тис. шт. номіналом 1000 грн. на загальну суму 5,0 млн. грн.). Андеррайтером при розміщенні облігацій внутрішньої місцевої позики виступав АКБ «УкрСиббанк». Відповідно до умов випуску виплата відсотків за облігаціями кожної серії проводиться один раз на 6 місяців, оферта при розміщенні не передбачена⁶. Процентна ставка для серії А – 12% річних, для серії В – 13% річних, для серії С – 14% річних.

Термін обігу для Серії А – з 16.12.2005 р. по 16.12.2007 р., дата погашення 31.12.2007 р., для Серії В – з 16.12.2005 р. по 16.12.2008 р., дата погашення 31.12.2008 р., Серії С – з 16.12.2005 р. по 16.12.2010 р., дата погашення 31.12.2010 р.

Графік погашення боргових зобов'язань за облігаціями внутрішньої місцевої позики м. Одеси на 2006-2010 роки, наведено нижче.

⁶ Разом з тим, міська влада розглядає можливість дострокового викупу цих цінних паперів у випадку нового залучення коштів на більш вигідних умовах.

Таблиця 3.1. Графік погашення основної суми боргу та відсотків за облігаціями внутрішньої місцевої позики м. Одеса на 2006-2010 рр., грн.

Терміни виплати відсотків за облігаціями	Серія А, сума відсотків до погашення, грн.	Серія А, погашення основної суми боргу, грн.	Серія В, сума відсотків до погашення, тис. грн.	Серія В, погашення основної суми боргу, грн.	Серія С, сума відсотків до погашення, тис. грн.	Серія С, погашення основної суми боргу, грн.	Разом
30.06.2006	3 222 000,0	-	4 886 700,0	-	375 900,0	-	8 484 600,0
30.12.2006	3 024 500,0	-	4 587 100,0	-	352 900,0	-	7 964 500,0
2006 рік, разом	6 246 500,0	-	9 473 800,0	-	728 800,0	-	16 449 100,0
30.06.2007	2 974 500,0	-	4 512 900,0	-	347 150,0	-	7 834 550,0
31.12.2007	3 024 500,0	50 000 000,0	4 587 100,0	-	352 900,0	-	7 964 500,0
2007 рік, разом	5 999 000,0	50 000 000,0	9 100 000,0	-	700 050,0	-	65 799 050,0
30.06.2008	-	-	4 537 400,0	-	349 050,0	-	4 886 450,0
31.12.2008	-	-	4 587 100,0	70 000 000,0	352 900,0	-	4 940 000,0
2008 рік, разом	-	-	9 124 500,0	70 000 000,0	701 950,0	-	79 826 450,0
30.06.2009	-	-	-	-	347 150,0	-	347 150,0
31.12.2009	-	-	-	-	352 900,0	-	352 900,0
2009 рік, разом	-	-	-	-	700 050,0	-	700 050,0
30.06.2010	-	-	-	-	347 150,0	-	347 150,0
31.12.2010	-	-	-	-	352 900,0	-	352 900,0
2010 рік, разом	-	-	-	-	700 050,0	5 000 000,0	5 700 050,0
Разом	12 245 500,0	50 000 000,0	27 698 300,0	70 000 000,0	3 530 900,0	5 000 000,0	168 474 700,0

Виплату процентного доходу за облігаціями всіх серій за результатами 2006 року Одеська міська рада здійснила в повному обсязі на загальну суму 16 449,1 тис. грн., що складає 1,7% видатків загального фонду бюджету міста на відповідний період без урахування трансфертів.

Слід зазначити, що в 2007 році витрати Одеської міської ради на обслуговування та погашення облігацій внутрішньої місцевої позики зростають до 65 799,1 тис. грн. у зв'язку з виплатою у цьому періоді основної суми боргу за облігаціями серії А обсягом 50,0 млн. грн.

Крім того, згідно з рішенням Одеської міської ради від 20.04.2004 р. №2420-IV, Одеська міська рада взяла на себе зобов'язання зі сплати боргів комунального підприємства «Одеські теплові мережі» відкритому акціонерному товариству «Одесгаз» за поставлений природний газ на суму 76 981 693,0 грн. На підставі зазначеного рішення, у 2005 році з ВАТ «Одесгаз» укладено угоду про реструктуризацію заборгованості терміном на 15 років, з оплатою 5 132,1 тис. грн. щорічно. Станом на 01.02.2007 р. непогашена сума боргу складає 66 529,5 тис. грн. (термін погашення 2011 рік).

До того ж, Одеська міська рада має непогашений залишок за муніципальною позицією 1997 року. З урахуванням невиплаченого процентного доходу за цим

запозиченням станом на 01.02.2007 р. сукупний обсяг боргового зобов'язання складає 2 971,5⁷ тис. грн.(облігації не пред'явлені до погашення).

Слід зазначити, що у 2006 році до переліку зобов'язань Одеської міської ради належали непогашені зобов'язання обсягом 400,0 тис. грн. перед Одеським торговим портом, які були повністю погашені наприкінці звітного року.

Також в 2006 році до переліку прямих боргових зобов'язань міста належали безвідсоткова позика, отримана з обласного бюджету у 2001 році на суму 26 930,0 тис. грн. та борг Одеської міської ради за взаємними розрахунками з обласним бюджетом обсягом 56 958,3 тис. грн., які виникли у 1991 році. Відповідно до статті 62 Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державний бюджет України на 2006 рік» від 14.11.2006 р. № 338-V та наказу Міністерства фінансів України від 30.11.2006 р. № 1129 «Про списання непогашеної заборгованості за взаємними розрахунками та бюджетними позичками» на початку 2007 року безвідсоткова позика була списана в повному обсязі, борг за взаємними розрахунками з Одеською обласною державною адміністрацією списано в розмірі 56 667,4 тис. грн. Отже, станом на 01.01.2007 р. залишок за зобов'язаннями Одеської міської ради перед Обласною державною адміністрацією складає 290,9 тис. грн.

З урахуванням залишку заборгованості перед обласним бюджетом, станом на 01.02.2007 р. сума прямого боргу Одеської міської ради дорівнює 194 791,9 тис. грн.⁸

Прострочена бюджетна кредиторська заборгованість.

За 2006 рік загальна сума простроченої кредиторської заборгованості зросла на 26,4% та станом на 01.01.2007 р. дорівнює 3 828,8 тис. грн. Зокрема, за загальним фондом кредиторська заборгованість підвищилась з 3,0 млн. грн. до 3,7 млн. грн., тоді як за спеціальним скоротилась з 0,3 до 0,1 млн. грн.

Зростання простроченої кредиторської заборгованості впродовж звітного періоду основним чином, пов'язано з недоотриманням з Державного бюджету соціально спрямованих субвенцій. Крім того, невирішеним залишається питання щодо списання простроченої заборгованості обсягом 973,3 тис. грн. за проведення капітального ремонту та реконструкції корпусу санаторію «Перлина» під спальний корпус дитячого туберкульозного санаторію №3 «Ластівка» ПП «Ремерцентр», яка обліковується з 2002 року.

⁷ В I кварталі 2007 року фізичною особою було пред'явлено до погашення частину облігацій Одеської міської ради 1997 р. випуску на загальну суму 774,0 тис. грн., тож станом на 01.04.2007 року сума заборгованості за облігаціями внутрішньої місцевої позики 1997 року складає 2,2 млн. грн.

⁸ Слід враховувати, що в суму прямого боргу не включено 5,0 млн. грн., претензії пред'явлені компанією Lindsel, і які сьогодні оскаржують ся в судовому порядку. У випадку, якщо судові рішення не буде прийнято на користь позивача, місто змушене буде сплатити цю суму та відшкодувати судові витрати.

Фінансові зобов'язання та кредиторська заборгованість підприємств та організацій комунальної форми власності.

В 2005 році сесія Одеської міської ради прийняла рішення про надання дозволу на відкриття кредитних ліній комунальним підприємствам міста під заставу комунального майна. Станом на 01.02.2007 р. заборгованість по кредитах комунальних підприємств міста складає 89,6 млн. грн.

Таблиця 3.2. непогашені кредити комунальних підприємств станом на 01.02.2007 року, тис. грн.

Підприємство	Термін узгодження договору щодо отримання кредиту	Сума кредиту (кредитної лінії), тис. грн..	Відсоток	Залишок по кредиту станом на 01.02.2007 року, тис. грн..
КП «Тепло забезпечення міста Одеси»	03.10.05	18 976,0	18,0%	16 525,4
	25.07.05	20 300,0	18,0%	18 989,0
	25.07.05	12 500,0	18,0%	12 150,0
КП «Міські дороги»	19.08.05	25 000,0	19,0%	12 351,3
	26.10.06	30 000,0	18,0%	29 551,6
Всього		106 776,0	-	89 567,3

Джерело: Фінансове управління Одеської міської ради

Погашення та обслуговування цих кредитів здійснюється за рахунок господарсько-розрахункової діяльності зазначених комунальних підприємств.

За 2006 року кредиторська заборгованість комунальних підприємств зменшилась на 9,4% та станом на 01.01.2006 р. складає 15,2 млн. грн.

Таким чином, без урахування заборгованості Одеської міської ради перед Обласною державною адміністрацією урахуванням списаної протягом січня 2007 року, станом на 01.01.2007 р. обсяг консолідованого боргу м. Одеси дорівнює 303 375,3 тис. грн. та складається з:

- 194 791,9 тис. грн. – прямі боргові зобов'язання бюджету м. Одеси;
- 3 828,8 тис. грн. – прострочена кредиторська заборгованість бюджетних установ, що утримуються за рахунок загального та спеціального фондів бюджету м. Одеси;
- 89 567,3 тис. грн. – непогашений залишок за кредитами, залученими комунальними підприємствами міста станом на 01.01.2007 р.;
- 15 187,3 тис. грн. – прострочена кредиторська заборгованість комунальних підприємств.

4. Перспективи здійснення запозичень

У травні 2007 році Одеська міська рада планує здійснити зовнішнє запозичення до бюджету розвитку, у сумі еквівалентній 335,0 млн. грн. з ефективною ставкою 9,5% та строком обігу 5 років шляхом укладення кредитних угод, кредит за якими фінансується через випуск іноземним кредитором цінних паперів на міжнародних ринках капіталу. Процентний дохід планується сплачувати раз на півріччя. Оферта за цим зобов'язанням не передбачається. Слід зазначити, що на сьогодні Одеська міська рада вже отримало дозвіл Міністерства фінансів України на здійснення запозичення обсягом 335,0 млн. грн.

Кошти залучаються з метою придбання основних фондів для комунальних підприємств, що забезпечують життєдіяльність міста; реалізації проектів капітального будівництва та реконструкції об'єктів міста, фінансування проектів для вирішення невідкладних соціальних питань та удосконалення інфраструктури міста, а також реструктуризацію 120 млн. грн. облігацій внутрішньої місцевої позики 2005 року та 66,5 млн. грн. залишку за боргами КП «Одеські теплові мережі», сплату яких взяла на себе Одеська міська рада.

Таблиця 4.1 Прогнозні показники надходжень бюджету розвитку м. Одеса протягом 2008-2012 рр., тис. грн.

Показники	2007 рік (затверджено бюджетом)	2007 рік (план)	2008 рік (план)	2009 рік (план)	2010 рік (план)	2011 рік (план)	2012 рік (план)
Надходження до бюджету розвитку, в тому числі	458 398,0	666 230,0	463 674,0	626 009,0	845 104,0	1 140 882,0	1 540 180,0
надходження від продажу об'єктів., які знаходяться у комунальній власності	198 000,0	198 000,0	277 200,0	374 220,0	505 197,0	682 016,0	920 722,0
надходження від продажу земельних ділянок, які знаходяться у комунальній власності	260 398,0	133 196,0	186 474,0	251 740,0	339 848,0	458 795,0	619 374,0
запозичення	-	335 000,0	-	-	-	-	-
Погашення основної суми боргу за випуском облігацій 2005 року	50 000,0	-	70 000,0	-	5 000,0	-	-
Погашення основної суми боргу за запозиченням, яке планується залучити до бюджету міста в 2007 році	-	-	-	-	-	-	335 000,0
Питома вага видатків на погашення основної суми боргу в обсязі бюджету розвитку, %	10,9	-	15,1	-	0,6	-	21,8

Джерело: Фінансове управління Одеської міської ради

Слід зазначити, що після здійснення Одеською міською радою запозичення, прямий борг міста зросте на 66,0% порівняно з його обсягом на 01.01.2007 р., пряме боргове навантаження на бюджет міста, що затверджений на 2007 рік без урахування трансфертів, складе 20,6%, тоді як за результатами 2006 року воно становить 16,7%.

Висновок

Зважаючи на результати проведеного аналізу соціально-економічного розвитку та виконання бюджету міста Одеса за результатами 2006 року, рейтингове агентство прийняло рішення про підвищення кредитного рейтингу м. Одеси до «aaA-», прогноз стабільний.

Генеральний директор

С. А. Дубко

Начальник відділу муніципальних рейтингів

О. В Шубіна.

**Ст. фінансовий аналітик відділу
муніципальних рейтингів**

К. М. Мамонова

Додатки

Виконання загального фонду видаткової частини бюджету за 2005–2006 рр., тис. грн.

Найменування показника	2005р. виконання	Затверджено на 2006 р.	Затверджено на 2006 р. із змінами	2006 р. виконання	% виконання до затвердженого з урахуванням змін на 2006 р.
Основні видаткові статті	621 783,5	717 629,2	972 812,9	933 652,0	96,0%
Державне управління	24 982,2	33 408,5	46 760,2	46 180,9	98,8%
Освіта	197 404,0	266 367,8	278 764,1	272 104,4	97,6%
Охорона здоров'я	159 364,5	207 296,7	212 240,4	207 802,3	97,9%
Соціальний захист і соціальна допомога	101 877,8	35 131,4	153 118,5	148 249,6	96,8%
Житлово-комунальне господарство	71 957,5	81 822,3	141 175,8	121 794,9	86,3%
Культура і мистецтво	19 184,1	25 017,4	26 187,3	26 087,6	99,6%
Засоби масової інформації	1 420,2	2 067,1	2 067,1	2 047,7	99,1%
Фізична культура і спорт	4 665,1	7 168,0	7 181,8	6 465,0	90,0%
Будівництво	4 078,6	27 500,0	27 870,0	27 678,3	99,3%
Землеустрій	29,8	400,0	3 630,0	3 627,4	99,9%
Транспорт	30 500,8	12 000,0	57 065,7	55 014,9	96,4%
Інші послуги, пов'язані з економічною діяльністю	65,7	150,0	150,0	149,9	99,9%
Обслуговування боргу	6 253,2	19 300,0	16 602,0	16 449,1	99,1%
Цільові фонди	0,0	4 100,0	0,0	0,0	-
Видатки, не віднесені до основних груп	11 792,5	18 934,0	10 969,0	8 477,0	77,3%
Разом видатків	633 576,0	740 663,2	983 781,9	942 129,0	95,8%
Кошти, що передаються до Державного бюджету	19 317,3	400,0	0,0	0,0	-
Трансферти бюджетам інших рівнів	661,1	902,8	902,8	0,0	-
Кредитування (надання пільгового довгострокового кредиту громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла з урахування погашення	94,0	1 226,0	1 226,0	600,0	48,9%
Всього видатків	653 648,4	743 192,0	985 910,7	942 729,0	95,6%
Кошти, що передаються із загального бюджету до фонду розвитку	4 944,4	5 700,0	5 784,8	4 794,5	82,9%
Всього витрат	658 592,8	748 892,0	991 695,5	947 523,5	95,5%

Джерело: Фінансове управління Одеської міської ради

Виконання спеціального фонду видаткової частини бюджету за 2005 – 2006 рр., тис. грн.

Найменування показника	Виконано за 2005р.	2006 р. план	Затверджено на 2006 р. із змінами	2006 р. виконання	% виконання до затвердженого з урахуванням змін на 2006 р.
Основні видаткові статті	222 962,9	233 649,8	378 657,1	343 804,5	90,8
Державне управління	2 510,6	634,8	635,3	2 469,4	388,7
Освіта	16 771,8	14 215,1	14 215,1	23 500,5	165,3
Охорона здоров'я	19 778,4	9 060,5	9 060,5	20 703,3	228,5
Соціальний захист і соціальна допомога	460,4	274,1	274,1	499,4	182,2
Житлово-комунальне господарство	52 470,6	40 000,0	83 978,9	83 869,8	99,9
Культура і мистецтво	1 818,4	1 789,0	1 789,0	2 144,0	119,8
Фізична культура і спорт	460,4	323,1	323,1	363,5	112,5
Будівництво	108 857,9	144 823,2	223 819,1	179 558,3	80,2
Транспорт	15 036,3	16 100,0	35 200,0	19 281,7	54,8
Інші послуги, пов'язані з економічною діяльністю	0,0	100,0	50,0	0,0	0,0
Цільові фонди	4 798,1	6 330,0	9 312,0	11 414,6	122,6
Видатки, не віднесені до основних груп	6 262,4	6 592,4	7 562,4	7 269,2	96,1
Разом видатків	229 225,3	240 242,2	386 219,5	351 073,7	90,9
Трансферти бюджетам інших рівнів	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Кредитування (надання пільгового довгострокового кредиту громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла з урахування погашення	0,0	0,0	0,0	-14,6	-
Всього видатків	229 225,3	240 242,2	386 219,5	351 059,1	90,9

Джерело: Фінансове управління Одеської міської ради

Видатки бюджету м. Одеса за 2005- 2006 рр. за економічною класифікацією без урахування коштів, що передаються з однієї частини бюджету в іншу, тис. грн.

ВИДАТКИ	2005 рік, виконання			Затверджено на 2006 р. із змінами			2006 року, виконання		
	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Разом
Поточні видатки	635 398,1	101 750,9	737 149,0	901 209,0	118 409,8	1 019 618,8	878 222,3	135 215,2	1 013 437,5
в тому числі захищені статті загального фонду місцевого бюджету	415 740,7		415 740,7	729 663,8		729 663,8	711 636,7		711 636,7
Питома вага поточних видатків в загальному обсязі витрат	97,2	44,4	83,5	91,4	30,7	74,3	93,2	38,5	78,3
Питома вага захищених статей видатків в обсязі витрат загального фонду бюджету	63,6		63,6	74,0		74,0	75,5		75,5
Оплата праці працівників бюджетних установ	236 415,2	4 963,4	241 378,6	332 827,3	6 767,6	339 594,9	329 940,0	6 229,6	336 169,7
Нарахування на заробітну плату	87 262,4	1 843,5	89 105,9	120 656,4	2 509,5	123 165,9	118 460,1	2 217,4	120 677,5
Питома вага видатків на оплату праці та нарахування на неї в загальному обсязі витрат	49,5	3,0	37,4	46,0	2,4	33,7	47,6	2,4	35,3
Придбання предметів постачання і матеріалів, оплата послуг та інші видатки	63 333,1	38 107,9	101 441,0	84 477,7	20 936,8	105 414,5	80 123,3	39 346,1	119 469,4
Видатки на відрядження	53,6	198,5	252,1	166,9	281,0	447,8	157,2	276,4	433,6
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	51 142,2	1 874,7	53 016,9	74 499,4	2 224,6	76 724,0	68 977,8	1 621,5	70 599,3
Дослідження і розробки, державні програми	906,5	954,8	1 861,3	7 134,3	1 167,6	8 302,0	6 792,9	1 144,0	7 936,9
Виплата процентів, доходу за зобов'язаннями	6 220,7	0,0	6 220,7	16 602,0	0,0	16 602,0	16 449,1	0,0	16 449,1
Субсидії і поточні трансферти	190 064,4	53 808,1	243 872,5	264 845,0	84 522,8	349 367,8	257 321,9	84 380,2	341 702,1
Субсидії і поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	73 514,4	38 759,9	112 274,3	127 649,9	75 377,1	203 027,1	125 467,9	75 431,7	200 899,6
Поточні трансферти органам державного управління інших рівнів	19 978,4	0,0	19 978,4	902,8	0,0	902,8	0,0	0,0	0,0
Поточні трансферти населенню	96 545,5	15 048,2	111 593,7	136 257,3	9 145,6	145 402,9	131 830,8	8 948,4	140 779,2
Питома вага субсидій та поточних трансфертів в загальному обсязі витрат	29,1	23,5	27,6	26,9	21,9	25,5	27,3	24,0	26,4
Капітальні видатки	18 156,2	127 474,4	145 630,6	83 160,8	267 809,7	350 970,4	63 906,7	215 858,5	279 765,1
Питома вага капітальних видатків в загальному обсязі витрат	2,8	55,6	16,5	8,4	69,3	25,6	6,8	61,5	21,6
Придбання основного капіталу	17 494,7	100 525,7	118 020,4	75 416,0	227 627,4	303 043,4	56 162,0	180 898,1	237 060,0
Придбання землі і нематеріальних активів	97,7	4,1	101,8	30,0	120,0	150,0	30,0	165,1	195,0
Капітальні трансферти	563,8	26 944,6	27 508,4	7 714,8	40 062,3	47 777,0	7 714,7	34 795,3	42 510,1
Нерозподілені видатки	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Кредитування з вирахуванням погашень	94,0	0,0	94,0	1 226,0	0,0	1 226,0	600,0	-14,6	585,4
Разом	653 648,3	229 225,3	882 873,6	985 910,8	386 219,5	1 372 130,2	942 729,0	351 059,1	1 293 788,1